
Kuopion kaupunki, Talous- ja omistajaohjaus
16.5.2019
Seurantajulkaisut SE 2019:2
ISSN 0785-0344

SEURANTARAPORTTI ALKUVUOSI 2019

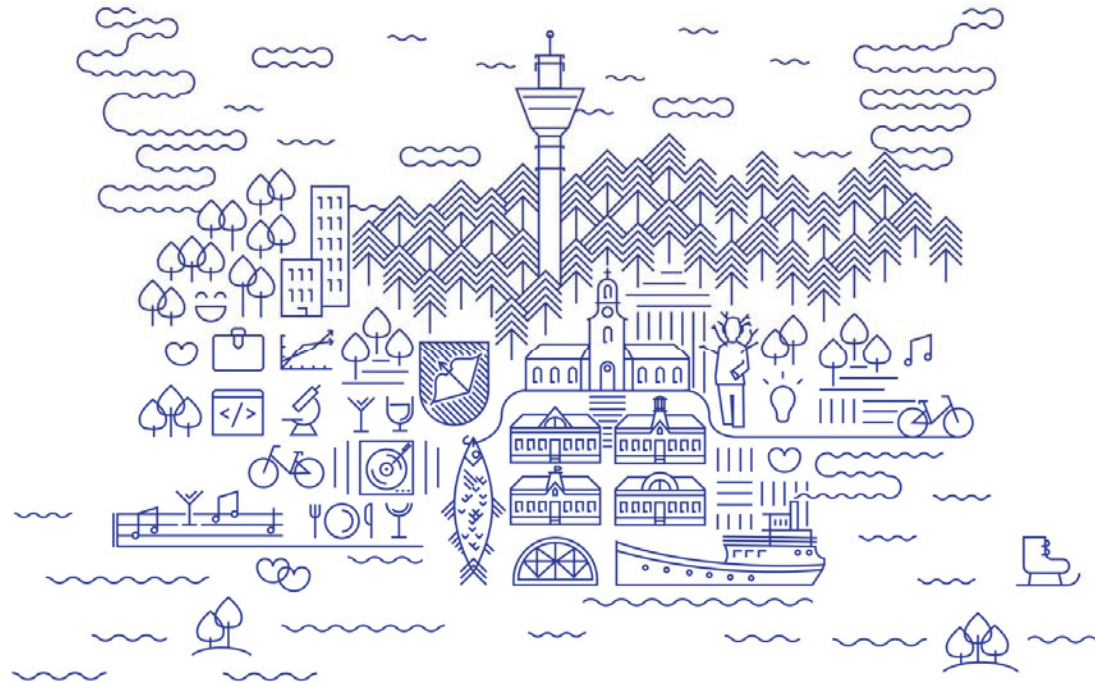
SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Talouden seuranta ja ennuste	
Ennuste huhtikuu 2019	4
Tuloslaskelma, koko kaupunki	5
Rahoituslaskelma, koko kaupunki	6
Palvelualueiden ennusteet	7
Lainakannan kehitys	10
Henkilöttyövuosien kehitys	11
Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien kehitys	12
Väestömuutokset tammi-maaliskuu 2019	13
Asuntorakentaminen tammi-huhtikuu 2019	14
Työttömyys maaliskuu 2019	15
Henkilöstöraportti	16
Keskeisten tytäryhteisöjen johdon katsaukset	19
Käyttötalouden seuranta	
Elinvoima- ja konsernipalvelu	25
Kaupunkiympäristön palvelualue	28
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	31
Kasvun ja oppimisen palvelualue	33
Perusturvan palvelualue	35
Terveystuon palvelualue	37
Isäntäkuntapalvelut	39
Keskusvaalilautakunta	40
Tarkastustoimi	40
Tilakeskus	41
Pohjois-Savon pelastuslaitos	43
Liikelaitosten tilannekatsaukset	
Kuopion Vesi Liikelaitos	46
Kuntatekniikkaliikelaitos (Mestar)	48
Investointiosan seuranta ja ennuste vuodelle 2019	50

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste HUHTIKUU 2019

Kaupunginhallitus 20.5.2019

Ennuste huhtikuu 2019

Huhtikuun toteuman perusteella tehdyn **ennusteen** mukaan koko vuosi on toteutumassa n. 22 M€ alijäämäisenä ja 8 M€ talousarviota heikompana.

Verotulojen ennakoidaan alittavan talousarvion 5,3 M€. Valtionosuustilitykset tulevat olemaan noin 1,6 M€ talousarvioon merkittyä suuremmat.

Käyttötalouden riskit liittyvät erikoissairaanhoidon, jonka ennuste on kehittynyt huonompaan suuntaan sekä vanhusten ja vammaispalvelujen ostoihin.

Kaupungin lainamäärä vuoden 2019 lopussa ennustetaan olevan n. 26 M€ pienempi kuin talousarviossa. Tilanne on muuttunut, koska vuoden 2018 lopun lainamäärä jäi arvioitua pienemmäksi.

Taloukasvun ennakoidaan heikentyvän, korkojen arvioidaan pysyvän matalina ja kuluttajien ostovoiman hyvänä.

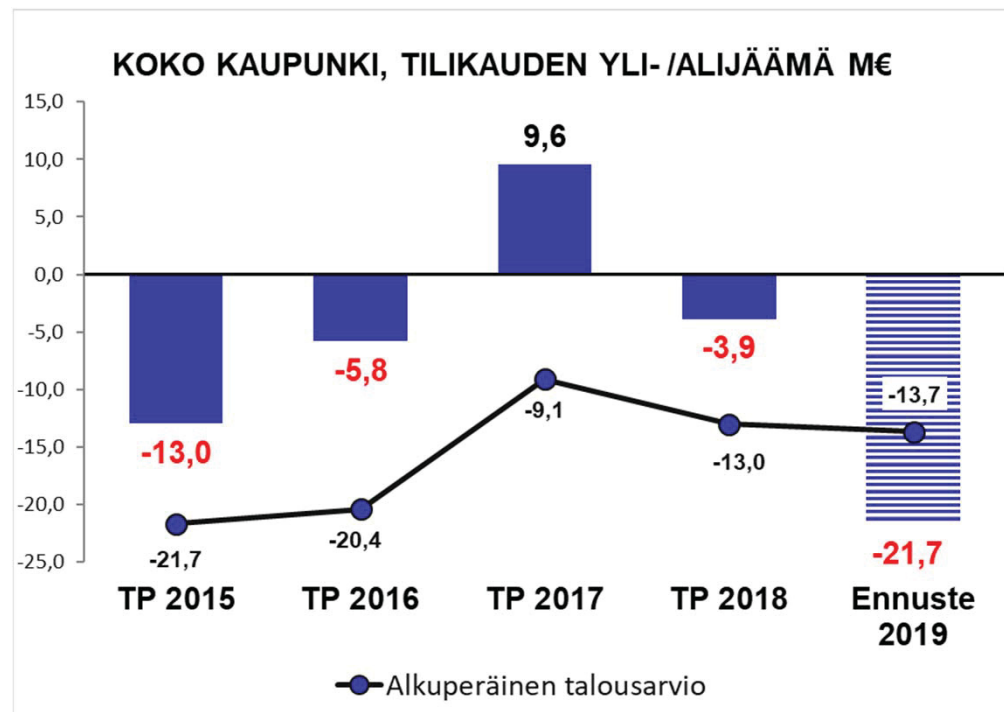
Rakentaminen jatkuu vilkkaana edelleen, mutta kasvu tasoittuu.

Työttömyys laskee edelleen. Työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen vaatii kovempaa työtä, koska kohderyhmä muuttuu vaikeammin työllistettäväksi.

Työhyvinvointia ja työturvallisuutta edistävät toimenpiteet ja uudet toimintatavat ovat vaikuttaneet poissaolojen määrään vähentävästi.

Tilinpäätösennuste 2019

TULOSLASKELMA, koko kaupunki, M€			
	TA+TAMU 2019	Ennuste 2019	Erotus (+) paremmin (-) huonommin
Toimintatuotot	325,7	326,1	0,4
Toimintakulut	-974,9	-980,6	-5,6
Toimintakate	-649,2	-654,4	-5,2
Verotulot	477,3	472,0	-5,3
Valtionosuudet	196,5	198,1	1,6
Rahoitustuotot ja -kulut	8,5	9,5	1,0
Vuosikate	33,1	25,2	-7,8
Poistot ja arvonalentumiset	-51,5	-51,6	-0,1
Satunnaiset erät	4,5	4,5	0,0
Tilikauden tulos	-13,9	-21,9	-8,0
Tilinpäätöserät	0,2	0,2	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	-13,7	-21,7	-8,0

Tilinpäätösennuste 2019

RAHOITUSLASKELMA, koko kaupunki, M€			
	TA+TAMU 2019	Ennuste 2019	Erotus Ta / Ennuste (+)paremmin (-) huonommin
Vuosikate	33,1	25,2	-7,8
Satunnaiset erät	4,5	4,5	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-16,6	-15,5	1,1
Toiminnan rahavirta	21,0	14,2	-6,8
Käyttöomaisuus investoinnit	-109,5	-101,7	7,8
Rahoitusosuudet inv. menoihin	2,1	2,1	0,0
Pys.vastaavien hyöd. luov. tulot	22,2	21,6	-0,6
Investointien rahavirta	-85,2	-78,0	7,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	-64,2	-63,8	0,4
Antolainauksen muutokset	1,0	1,0	0,0
Lainakannan muutokset	63,0	52,2	-10,8
Muut maksuvalmiuden muutokset	1,0	1,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	65,0	54,2	-10,8
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,8	-9,6	-10,4

Palvelualueet 2019

	TA 2019 M€	TPE 04-2019 M€	EROTUS (+) paremmin (-) huonommin
Elinvoima ja konsernipalvelu	-27,3	-26,7	0,7
Kaupunkiympäristön palvelualue	-1,5	-0,9	0,6
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	-38,1	-38,2	-0,1
Kasvun ja oppimisen palvelualue	-201,3	-201,3	0,0
Perusturvan palvelualue	-155,6	-157,7	-2,2
Terveysthuollon palvelualue	-251,0	-255,1	-4,1
- josta erikoissairaanhoido	-169,8	-173,3	-3,6
Terveysthuollon palvelualue ilman ESH	-81,2	-81,7	-0,5
Vaalit	-0,3	-0,3	0,0
Tarkastustoimi	-0,3	-0,3	0,0
Yleishallinto	-22,5	-22,8	-0,3
TOIMINTAKATE YDINKAUPUNKI	-697,8	-703,2	-5,3
Tilakeskus	32,2	32,2	0,1
Kuopion Vesi	13,6	13,6	0,0
Muut taseyksiköt ja liikelaitokset yht	2,9	2,9	0,0
TOIMINTAKATE KOKO KAUPUNKI	-649,2	-654,4	-5,2

Toimintakateen kasvuvauhti tammi-huhtikuussa koko kaupungin tasolla on 4,2 % verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Useilla palvelualueilla kasvu on tätäkin suurempi. Kuntatalouden kehitysarviossa 2019 vuoden kasvuksi on arvioitu + 3,1 %.

Palvelualueet huhtikuu 2019

YLEISHALLINTO -0,3 M€

- Toimintakate-ennuste on 0,3 M€ heikempi kuin talousarviossa.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELU +0,7 M€

- Toimintakate-ennuste on 0,7 M€ parempi kuin talousarviossa.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ +0,6 M€

- Salli-Allianssi päätetään kehitysvaiheeseen kevään aikana. Suunnittelua ja toteutusta jatketaan ilman allianssi-kumppaneita, kustannukset kirjautuvat suoraan investointikohteisiin. Tämä ei aiheuta muutoksia investointimäärärahoihin. Salli-Allianssin kustannusten ja laskutusten arvioidaan jäävän n. 2,5 milj. euroon, joka ei vaikuta nettotulokseen. Tulojen (-18 milj. €) ja menojen (-18 milj. €) osalta on tehty muutos käyttösuunnitelmaan.
- Toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 0,6 M€ talousarviota parempana.

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN -0,1 M€

- Kaupunginteatterin lipputulotavoitetta ei saavuteta (mm. vesivahingon takia), avustuskulut ylittyvät. Toisaalta säästöä syntyy liikuntapaikkapalveluiden vuokrakuluista (Ylipainahallin valmistuminen viivästyy).

KASVU JA OPPIMINEN 0,0 M€

- Toimintakate-ennuste on talousarvion mukainen. Haasteena eteläisen ja keskisen kaupunkialueen lapsi- ja oppilasmäärän kasvu.

PERUSTURVA -2,2 M€

- Ennuste poikkeaa talousarvion tavoitteesta, koska kasvava asiakasmäärä vanhusten ja vammaisten palveluissa sekä vammaispalvelujen omaishoidon tuki lisäävät määrärahatarvetta.
- Henkilötyövuodet ovat kehittyneet suunnitellusti.

TERVEYDENHUOLTO -4,1 M€ (sis. erikoissairaanhoito -3,6 M€)

- Toimintatuottojen arvioidaan kehittyvän suunnitellusti.
- Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän n. 4,1 M€ talousarviosta. Palvelujen ostot ylittyisivät n. 2,7 M€ ja hoitotarvikejakelun kustannukset n. 1,7 M€.

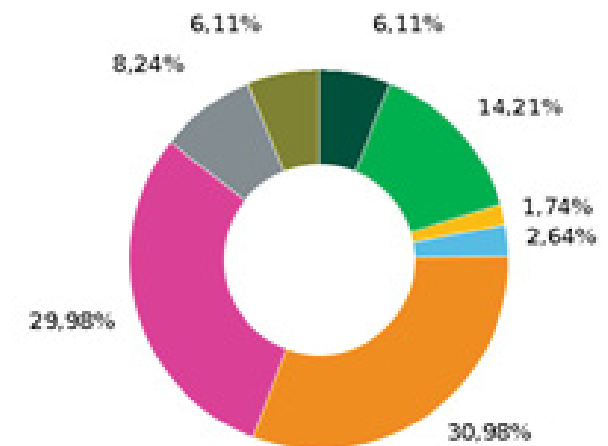
LIIKELAITOKSET JA TASEYKSIKÖT (TILAKESKUS, PELASTUSLAITOS, KUOPION VESI, MESTAR)

- Tilakeskuksen toimintakate-ennuste on 0,1 M€ talousarviota parempi, muiden toimintakate-ennusteet ovat talousarvion mukaisia.

Lainakannan kehitys

Kuopion kaupungin lainakanta	Ennuste 31.12.2019	31.12.2018
Lainakanta, M €	396,3	343
Lainakanta €/as	3.340	2.890
Lainakannan kasvu 2018->2019, %	15,5 %	
Lainakannan suojausaste	70 %	66 %
Keskikorko (viimeiset 12 kuukautta)	1,03%	1,13%

Viitekorkojakauma (prosenttiosuus avoimna olevasta saldosta pl. johdannaiset)

Pääoman lyhennykset ja jakson aikana maksetut korot

	1.1.2019-31.12.2019	1.1.2018-31.12.2018
Vuoden aikana maksettavat korot, M €	3,2	3,7
Vuoden aikana maksettavat lyhennykset, M €	51,7	89,2

Henkilötyövuosien kehitys

Palvelualue	2019	2018	Muutos	Toteuma
Muutos tammi - huhtikuu	htv	htv	htv	%
Keskusvaalilautakunta	0,2	0,2	0,0	
Tarkastustoimi	0,7	0,7	0,0	35 %
Yleishallinto	1,3	1,1	0,2	9 %
Elinvoima- ja konsernipalvelu	120,6	123,2	-2,6	30 %
Kaupunkiympäristön palvelualue	72,6	70,5	2,1	33 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	137,2	143,5	-6,3	33 %
Kasvun ja oppimisen palvelualue	838,0	828,0	10,0	34 %
Perusturvan palvelualue	491,1	478,2	12,9	32 %
Terveydenhuollon palvelualue	280,5	277,5	3,0	32 %
Ydinkaupunki yhteensä	1942,2	1922,9	19,3	33 %
Liikelaitokset				
Kuopion Kuntatekniikan liikelaitos	65,9	68,0	-2,1	27 %
Kuopion Vesi liikelaitos	29,0	27,9	1,1	33 %
Liikelaitokset yhteensä	94,9	95,9	-1,0	29 %
Taseyksiköt				
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	95,1	93,5	1,6	32 %
Isäntäkuntapalvelut	13,2	15,0	-1,8	29 %
Taseyksiköt yhteensä	108,3	108,5	-0,2	31 %
Yhteensä	2145,4	2127,3	18,1	33 %
Lisäksi:				
Työllistämisvaroin palkattujen htv	26,1	19,1		
Kesätyöntekijöiden htv				
Oppisopimuskoulutus htv	5,9	3,3		
	32,0	22,4	9,6	

- Vuoden 2019 henkilöstösuunnitelmissa on varauduttu kaupunkitasolla 88,5 htv:n kasvuun
- Tammi-huhtikuussa henkilötyövuosien määrä on kasvanut edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta 18,1 htv, joka laskennallisesti vastaa 54,3 htv:n kasvua vuositason tasolla

Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien kehitys

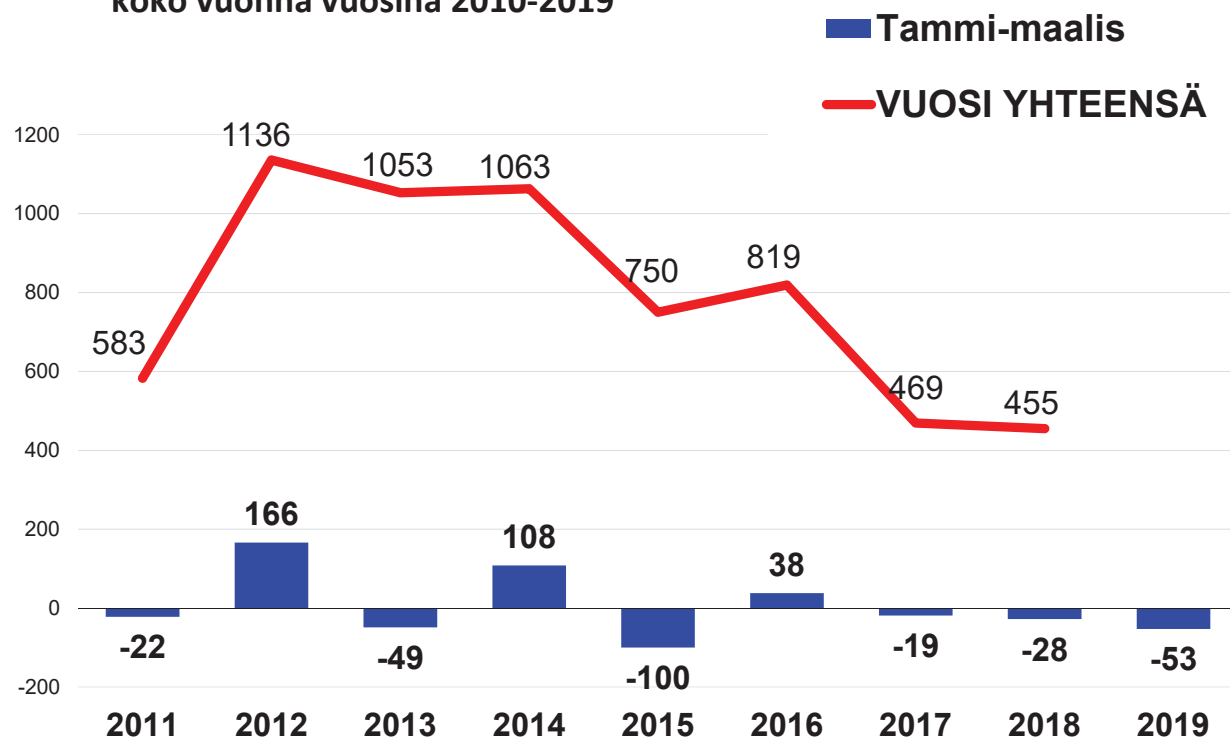
Palvelualue	SAIRAUSPOISSAOLOT			TAPATURMAPOISSAOLOT		
	2019	2018	Muutos	2019	2018	Muutos
Muutos tammi - huhtikuu kalenteripv/henkilötyövuosi	pv	pv	pv	pv	pv	pv
Yleishallinto						
Elinvoima- ja konsernipalvelut	19,0	25,9	-6,9	1,9	1,7	0,2
Kaupunkiympäristön palvelualue	12,2	13,5	-1,3		0,5	-0,5
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	12,4	10,9	1,5	0,1		0,1
Kasvun ja oppimisen palvelualue	17,9	18,6	-0,7	0,5	1,1	-0,6
Perusturvan palvelualue	24,7	24,7	0,0	0,8	1,3	-0,5
Terveystieteiden palvelualue	21,2	20,3	0,9	0,8	0,8	0,0
Liikelaitokset						
Kuopion Kuntatekniikan liikelaitos	13,2	19,3	-6,1	0,8	2,8	-2,0
Kuopion Vesi liikelaitos	7,7	14,9	-7,2	1,1	0,4	0,7
Taseyksiköt						
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	16,7	19,6	-2,9	2,0	0,9	1,1
Isäntäkuntapalvelut	22,3	22,6	-0,3	1,1		1,1
Poissaolot keskim. kaupungissa	19,0	20,0	-1,0	0,7	1,1	-0,4

- Työhyvinvointia ja työturvallisuutta edistävät toimenpiteet ja uudet toimintatavat ovat vaikuttaneet poissaolojen määrään vähentävästi
- Sairauspoissaolot ja tapaturmapoissaolot ovat lähteneet laskuun
- Sairauspoissaolot ovat vähentyneet 1,0 pv/htv
- Tapaturmapoissaolot ovat vähentyneet 0,4 pv/htv

Väestönmuutos tammi-maalis 2019

Kuopion väestönmuutokset tammi-maaliskuussa ja koko vuonna vuosina 2010-2019

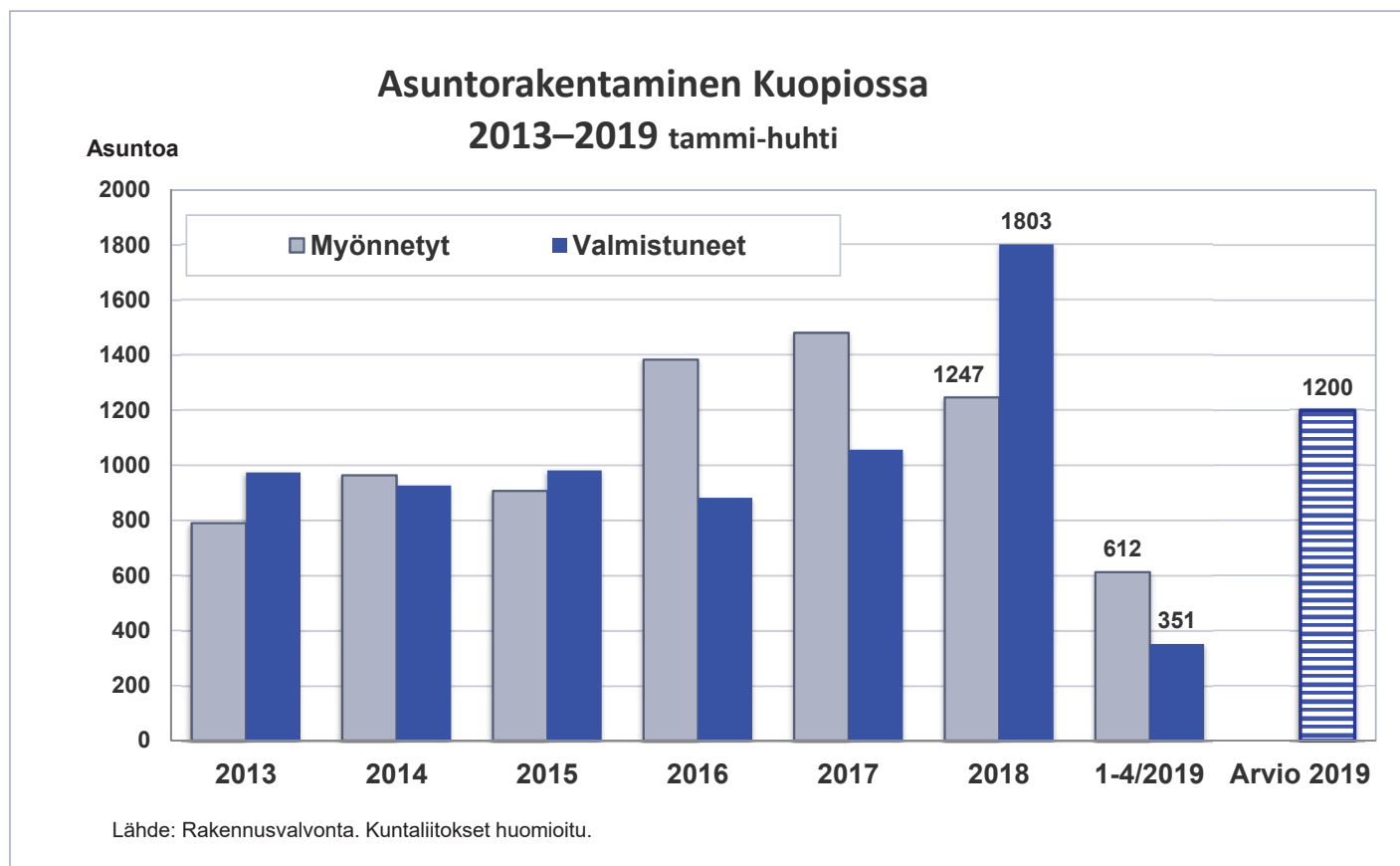

Lähde: Tilastokeskuksen ennakkotiedot.

Kuopion väkiluku
31.12.2018
118 664

Tammi-maaliskuun 2019 väestönmuutos oli -53. Opiskelijoiden tulomuutto nostaa väkilukua syksyn kuukausina.

Asuntorakentaminen tammi-huhti 2019

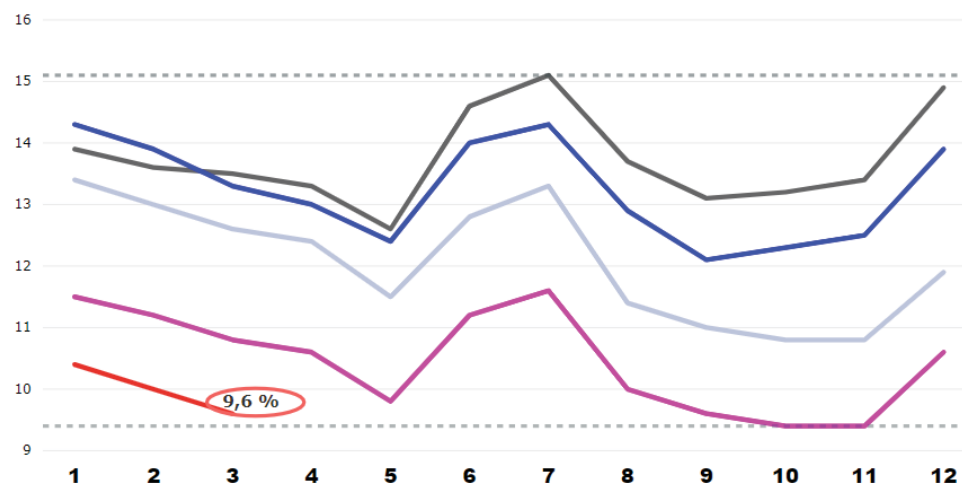
Rakentamisen odotetaan jatkuvan vilkkaana, mutta kasvu tasoittuu.

Vuosi 2018 oli asunto-
rakentamisen ennätysvuosi.

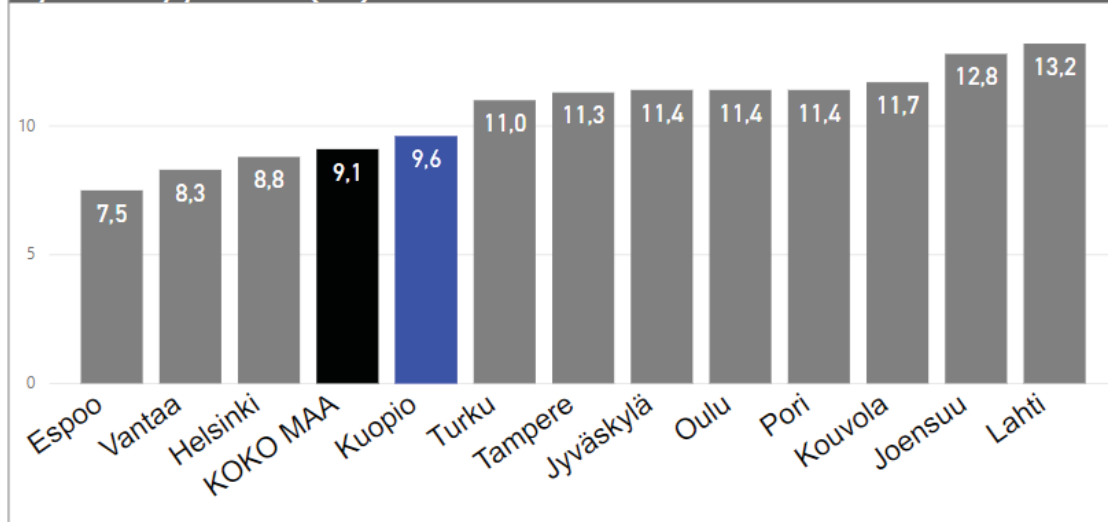
Työttömyys maaliskuu

Kuopion työttömyysaste kuukausittain 2015 - 2019, %

Vuosi ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019

Työttömyysaste (%) 31.3.2019

Pitkäaikaistyöttömät

1815

Yli 50-v.

1995

Alle 25-v.

771

Kuopion maaliskuun työttömyysaste 9,6 % oli yhtä alhaisella tasolla viimeksi vuonna 2008. Pitkäaikaistyöttömyys sekä yli 50-vuotiaiden ja alle 25-vuotiaiden työttömyys vähenee. Pääkaupunkiseudun jälkeen Kuopion työttömyysaste oli matalin.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöjohtamisen painopistealueita ovat vuonna 2019 työhyvinvoinnin parantaminen, osaamisen vahvistaminen ja työturvallisuudesta huolehtiminen.

Työhyvinvoinnin parantaminen

Henkilöstön kehittämisen määrärahoihin on varattu 150 000 euron määräraha työhyvinvoinnin parantamiseen. Työhyvinvointisuunnitelmien rahoitushakemuksia saapui 90 kpl, yhteensä 613 575 €. Hakemukset käsiteltiin helmikuussa. Määrärahasta 31 500 € käytetään syyskuussa Kuopio-hallissa järjestettävän koko henkilöstön työhyvinvointitapahtuman järjestämiskuluihin ja 2 000 € työterveyshuollon järjestämisen tupakoinnin lopettamisen tukiryhmän kuluihin. Loppu määräraha 116 500 € jaettiin 40 yksikön kesken ensisijaisesti sairauspoissaolojen perusteella.

Uusi työhyvinvointiasiantuntijan tehtävä täytettiin 1.1.2019 alkaen.

Työhyvinvointiparitoimintaan ja työyhteisöjen omaehtoiseen työhyvinvoinnin kehittämiseen panostetaan ennistä enemmän. Työyhteisöjä on veloitettu laatimaan työhyvinvointisuunnitelmat ja pyydetty nimeämään oman yhteisön työhyvinvointipareja ja heille on järjestetty useita saman sisältöisiä koulutustilaisuuksia alkuvuoden aikana. Esimies voi käyttää työhyvinvointiparia ja työsuojeluvaltuutettua työtoiminnan suunnittelussa. Osallistamalla työntekijöitä työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämiseen vahvistetaan sitoutumista työhyvinvoinnin parantamiseen omassa työyhteisössä. Esimerkiksi työyhteisöjen kehittämissilltapäivien yhteyteen on mahdollisuus yhdistää koko työyhteisön työhyvinvointia parantavaa työtoimintaa 3 tuntia 2 kertaa vuodessa. Suositus on, että työtoimintaan käytetään 13-15 euroa/työntekijä.

ESR- rahoitteinen 2,5 vuotinen työhyvinvointihanke ”Yhdessä työhyvinvointia – kokeilulla uusia toimintamalleja” käynnistyi 1.6.2018. Hanke toteutetaan yhdessä Siilinjärven kunnan kanssa. Hankkeen tavoitteena on mm. tuottaa kuntien käyttöön uusia työhyvinvointia parantavia toimintamalleja. Hankkeessa on kaksi kokeilukokonaisuutta: yksilöllisten ratkaisujen uudet toimintamallit ja työyhteisön uudet toimintamallit. Kokeilujen kohderyhmissä on koulujen, kotihoidon ja varhaiskasvatuksen työyksiköistä yhteensä 565 työntekijää. Palveluntuottajat on kilpailutettu hankkeen aloituskyselyissä esille nousseiden tarpeiden pohjalta ja kohderyhmät ovat olleet mukana asiantuntijoiden valinnassa. Valittujen palveluntuottajien kanssa on solmittu puitesopimus, joka takaa kaikille Kuopion kaupungin työyksiköille mahdollisuuden hyödyntää asiantuntijoita. Ensimmäinen hankkeen toteuttama uusi toimintamalli ”Korvaava työ” otettiin käyttöön 1.3.2019.

Sairaus- ja tapaturmapoissaolot

Tavoitteena on vähentää kaupungin sairauspoissaoloja 2 pv/htv (11,5 %) verrattuna vuoden 2018 toteumaan. Sairauspoissaolot vuonna 2018 olivat 17,4 pv/htv.

Kun verrataan viime vuoden vastaavaan ajankohtaan tammikuu-huhtikuun tilannetta, ovat sairauspoissaolot vähentyneet 1,0 pv/htv, ollen 19,0 pv/htv.

Maaliskuun alussa käyttöön otettua korvaavan työn mallia on käytetty maaliskuun - huhtikuun aikana 26 sairaustapauksessa yhteensä 503 päivää. Etätöinä korvaavaa työtä on tehty 9 sairaustapauksessa yhteensä 20 päivää. Oman työyksikön sisällä on siirrytty korvaavaan työhön 16 tapauksessa yhteensä 476 päivää. Yhdessä tapauksessa työtä on tehty lyhennettynä työaikana 7 päivää. Korvaavaa työtä on hyödynnetty Elinvoima- ja konsernipalvelun, Kaupunkiympäristön, Kasvun ja oppimisen ja Perusturvan palvelualueilla sekä pelastuslaitoksella.

Palvelualue	SAIRAUSPOISSAOLOT			TAPATURMAPOISSAOLOT		
	2019 pv	2018 pv	Muutos pv	2019 pv	2018 pv	Muutos pv
Muutos tammi - huhtikuu kalenteripv/henkilötyövuosi						
Yleishallinto						
Elinvoima- ja konsernipalvelut	19,0	25,9	-6,9	1,9	1,7	0,2
Kaupunkiympäristön palvelualue	12,2	13,5	-1,3		0,5	-0,5
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	12,4	10,9	1,5	0,1		0,1
Kasvun ja oppimisen palvelualue	17,9	18,6	-0,7	0,5	1,1	-0,6
Perusturvan palvelualue	24,7	24,7	0,0	0,8	1,3	-0,5
Terveydenhuollon palvelualue	21,2	20,3	0,9	0,8	0,8	0,0
Liikelaikokset						
Kuopion Kuntatekniikan liikelaitos	13,2	19,3	-6,1	0,8	2,8	-2,0
Kuopion Vesi liikelaitos	7,7	14,9	-7,2	1,1	0,4	0,7
Taseyksiköt						
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	16,7	19,6	-2,9	2,0	0,9	1,1
Isäntäkuntapalvelut	22,3	22,6	-0,3	1,1		1,1
Poissaolot keskim. kaupungissa	19,0	20,0	-1,0	0,7	1,1	-0,4

Osaamisen vahvistaminen

Kevään 2019 aikana jäsennettiin Kuopion kaupungin henkilöstön kehittämisen toimintamalli näkyväksi. Keskitetty koulutusohjelma ja palvelualueiden omat substanssikoulutussuunnitelmat toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Kevään aikana keskityttiin erityisesti työyhteisökohtaisiin valmennuksiin ja käytössä olevien sähköisten järjestelmien käyttöosaamisen vahvistamiseen. Learn@work-hanke käynnistyi koko henkilöstöä koskevalla Ketterästi oppivan organisaation testillä ja metataitotestillä lähtötilanteen selvittämiseksi sekä hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden oppimisagenttien valmennuksella.

Kevään aikana valmistui kaupunkitasoinen aineisto sähköiseen perehdyttämisympäristöön INTROON. Myös palvelualuekohtaisia aineistoja on valmistumassa.

Vuoden ensimmäisessä esimiesseminaarissa aiheena oli viestintä ja kaupungin päivitetyn viestintäohjeen perehdyttäminen.

Työturvallisuudesta huolehtiminen

Wpro-työturvallisuusjärjestelmä otettiin Kuopiossa käyttöön 13.2.2019. Pääkäyttäjäksi palkattiin vuoden 2019 alusta työhyvinvointiasiantuntija. Wpro-työturvallisuussovelluksella tehdään työturvallisuusilmoitukset, kuten esimerkiksi läheltä piti, väkivalta, uhkatilanne, tapaturma ja muu turvallisuushavainto. Työturvallisuusilmoituksia tehtiin huhtikuun loppuun mennessä 662 kappaletta, joista tapaturmailmoituksia oli 111 kpl. Tapaturmailmoituksista ryhmässä: putoaminen, kaatuminen, kompastuminen, liukastuminen – ilmoituksia tehtiin 127 kappaletta. Liukastumisen ennalta ehkäisyä on pidetty aktiivisesti esillä ja aiheesta on työsuojeluvaltuutettujen toimesta tehty esimerkiksi opetusvideo ”kenkäratsia”.

Wpro-työturvallisuusohjelman käyttöönotto on onnistunut hyvin. Pääkäyttäjä on toiminut esimiesten teknisenä tukena ja on perehdyttänyt työyhteisöjä sovelluksen käyttöön. Työsuojeluvaltuutettujen aktiivinen rooli työturvallisuusohjelman jalkauttamisessa on ollut merkittävä.

Työn psykososiaalisen kuormituksen tunnistamiseksi on järjestetty työhyvinvointipareille koulutusta 17.-18.4.2019. Jatkossa työn psykososiaalisen kuormittumisen seuraaminen ja raportointi on nyt mahdollista Wpro-työturvallisuusohjelman avulla.

Ennakoiva henkilöstösuunnittelu

Henkilöstömäärän muutos tammi-huhtikuu 2019/2018

Palvelualue	2019	2018	Muutos	Toteuma
Muutos tammi - huhtikuu	htv	htv	htv	%
Keskusvaalilautakunta	0,2	0,2	0,0	
Tarkastustoimi	0,7	0,7	0,0	35 %
Yleishallinto	1,3	1,1	0,2	9 %
Elinvoima- ja konsernipalvelu	120,6	123,2	-2,6	30 %
Kaupunkiympäristön palvelualue	72,6	70,5	2,1	33 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	137,2	143,5	-6,3	33 %
Kasvun ja oppimisen palvelualue	838,0	828,0	10,0	34 %
Perusturvan palvelualue	491,1	478,2	12,9	32 %
Terveystieteiden palvelualue	280,5	277,5	3,0	32 %
Ydinkaupunki yhteensä	1942,2	1922,9	19,3	33 %
Liikelaikokset				
Kuopion Kuntatekniikan liikelaitos	65,9	68,0	-2,1	27 %
Kuopion Vesi liikelaitos	29,0	27,9	1,1	33 %
Liikelaikokset yhteensä	94,9	95,9	-1,0	29 %
Taseyksiköt				
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	95,1	93,5	1,6	32 %
Isäntäkuntapalvelut	13,2	15,0	-1,8	29 %
Taseyksiköt yhteensä	108,3	108,5	-0,2	31 %
Yhteensä	2145,4	2127,3	18,1	33 %
Lisäksi:				
Työllistämisarvojen palkattujen htv	26,1	19,1		
Kesätyöntekijöiden htv				
Oppisopimuskoulutus htv	5,9	3,3		
	32,0	22,4	9,6	

Vuoden 2019 henkilöstösuunnitelmissa on varauduttu kaupunkitasolla 88,5 henkilötyövuoden kasvuun. Seurantajakson aikana henkilötyövuosien määrä on kasvanut edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 18,1 henkilötyövuotta, joka laskennallisesti vastaa 54,3 henkilötyövuoden kasvua vuositasona. Henkilöstösuunnitelmien toteuma on 33 %.

KESKEISTEN TYTÄRYHTEISÖJEN JOHDON KATSAUKSET 30.4.2019

Kuopion Energia Oy konserni

Konsernin vuoden lopun liikevaihtoennuste on 1,9 prosenttia ja liikevoittoennuste 9,6 prosenttia parempi budjettiin verrattuna. Kannattavuusennuste parani, koska lämpöenergiaa kulutettiin arvioitua enemmän ja polttoaineissa saatiin kustannussäästöjä. Sähkönsiirtomäärät olivat budjetin mukaiset.

Edellisen vuoden huhtikuun lopun tilanteeseen verrattuna liikevaihto laski 6,1 prosenttia. Liikevoitto oli 33,5 prosenttia enemmän. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu sähkökauppaliiketoiminnan myynnistä 1.1.2019 Väre Energia Osakeyhtiölle saatu myyntivoitto 5,2 milj. euroa.

Alkuvuoden aikana kaikki tuntipalkkaiset työntekijät siirtyivät kuukausipalkalle. Koko henkilöstö vuorotyöntekijöitä lukuun ottamatta on nyt myös liukuvassa työajassa. Alkuvuoden aikana toteutettiin myös kaikille henkilöstöryhmille energia-alan työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, jotka jaettiin yleiskorotuksina ja yrittäjäkohtaisina palkankorotuksina.

Kuluneen vuoden aikana Kuopion Energia –konsernissa on tapahtunut kolme työtaturmaa. Tapaturmista kaksi on johtanut yli yhden päivän sairauspoissaoloihin.

Sähköverkkoa uusitaan eri puolilla kaupunkia. Sähköverkossa olleiden vikojen määrä oli alkuvuonna pieni. Keskeytysaikaa on kertynyt tähän mennessä 2,14 minuuttia/asiakas. Alkuvuoden osalta lämmönjakelu toimi lähes sadan prosentin varmuudella. Jakelukeskeytyksiä oli keskimäärin 1 minuutti asiakasta kohden. Kuluneen vuoden aikana Haapaniemen voimalaitoksella on ollut yksi merkittävä tuotantohäiriö, joka aiheutui Haapaniemi 2 -kattilan savukaasupuhaltimen taajuusmuuttajan korttiviasta. Häiriön kesto oli noin 36 tuntia, minkä aikana menetettiin oma sähköntuotanto sekä jouduttiin korvaamaan lämpökeskusten lämmöntuotanto öljyllä.

Haapaniemen voimalaitosten nykyiset ympäristöluvut eivät täytä suurten polttolaitosten (LCP) parhaiden käytökelpoisten tekniikoiden (BAT-päätelmät) mukaisia päästörajoja. Uusi ympäristölupahakemus on toimitettu Aluehallintovirastolle keväällä 2018 ja on edelleen käsittelyssä. Vuoden alusta Haapaniemen voimalaitoksella on käytetty polttoaineita yhteensä 651 GWh, josta biopolttoaineiden osuus on 48 prosenttia.

Suomen talouskasvussa on nähtävissä hiipumisen merkkejä vuodelle 2019. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan Suomen talouden kasvu hidastuu alle 1,5 prosentin vuosikasvuun tulevina vuosina.

Tammikuun pakkasjakson aikana Suomessa kulutettiin kuukausitasolla enemmän sähköä kuin koskaan aiemmin. Aiempi vuoden 2016 kulutusennätys rikkoutui kuukauden viimeisenä päivänä. Uusi ennätyslukema on 9 335 gigawattituntia.

Johdannaismarkkinoilla tukkusähkön hinta loppuvuodelle on melko korkealla tasolla, mutta se on kuitenkin vuodentakaista alempana. Suomen hinta-alueelle loppuvuoden (touko-joulukuu) sähkö maksoi huhtikuun loppussa noin 46 euroa megawattitunnilta. Hintatasoon kohdistuu pieniä laskuodotuksia tuleville vuosille. Sähkön tarjonta lisääntyy, kun Olkiluodon 3 -voimalan ennakoitua valmistuvat 2020 alkupuoliskolla ja investoinnit tuulisähköntuotantoon ovat edelleen voimakkaita Pohjoismaissa.

Kaukolämmön myynti oli alkuvuonna selvästi budjetoitua suurempi. Loppuvuoden talvikuukausien sääolosuhteet määräävät kuitenkin lopullisen myynnin määrän. Uusia asiakkaita arvioidaan liittyvän kaukolämpöön tänä vuonna 70, joista 30 on pientaloja. Savilahden alueelle on tulossa 3–4 uutta kaukojäähdytysliittymää. Keskustan alueella neuvotellaan yhden kohteen kiinteistökohtaisesta jäähdytysratkaisusta.

Kesän ja alkusyksyn 2019 aikana tapahtuva Haapaniemen uuden 110kV sähköaseman liittäminen sähköverkkoon tuo haasteita sähkönjakeluun. Uuden sähköaseman liittäminen sähköverkkoon vaatii 110kV rengasverkon katkaisemisen. Toimenpide heikentää sähkönjakelun toimitusvarmuutta väliaikaisesti. Tämän vuoksi Kuopion Sähköverkko Oy on varautunut nostamaan vianhoitovalmiutta sähköasemilla.

Kuopion Sähköverkko Oy nostaa siirtohintoja 1.7.2019 alkaen keskimäärin 5,4 prosenttia. Korotuksen perusteena on luotettavan sähkönsiirron varmistaminen ja sähköverkon toimitusvarmuuden kehittäminen muun mu-

assa kaapeloimalla ilmajohtoja ja uusimalla sähköasemia. Yleissiirron perusmaksu nousee suhteellisesti hie-
man enemmän kuin siirron energiamaksu. Aikasiirtotuotteen tehomaksu nousee ja päiväenergiamaksu laskee.
Tehosiirtotuotteissa korotus kohdistuu tehomaksuun.

Niiralan Kulma Oy

Niiralan Kulma Oy:n toiminta on edennyt pääosin suunnitellulla tavalla.

Tavoitteissa oleva käyttöaste on haasteellinen saavuttaa. Tähän vaikuttavat yhtiön asuntokannan vanhenemi-
nen ja sen johdosta laaja korjaustoiminta, asumisen laatuvaatimusten kasvu ja sosiaalisin perustein tehtävän
asukasvalinnan tuomat haasteet. Lisäksi viime aikoina Kuopioon on tullut uusia vuokra-asuntoja tarjoavia toi-
mijoita ja kilpailijat ovat rakentaneet runsaasti vuokra- ja asumisoikeusasuntoja. Käyttöasteen pitäminen kor-
keana vaatii tiukkaa seurantaa ja toimenpiteitä toiminnan eri osa-alueilla. Yhtenä keinona käyttöasteen laskun
pysäyttämiseksi yhtiö on valmistellut seitsemän kiinteistön myyntiä, joissa on 248 asuntoa. Saaduilla myynti-
tuloilla rahoitetaan peruskorjausten ja uudisrakentamisen omarahoitusosuuksia ja kunnostetaan kiinteistöjä.
Yhtiö seuraa Kuopion asuntokysynnän kehitystä koko ajan ja tekee toimenpiteitä, jotta käyttöaste saadaan
pidettyä korkeana.

Liitoskuntien alueella käyttöaste on ollut alhainen ja yhtiö on käynnistänyt toimenpiteitä kiinteistöistä luopu-
miseksi. Valikoimassa on yhtiön tarpeisiin sopimattomien kiinteistöjen käyttötarkoituksen muutos, purkaminen
tai myynti.

Yhtiö rakennutti Kasarminkatu 6 tontille asuntoja mielenterveyskuntoutujille, joiden palvelun tuottaa Kuopion
kaupunki ja Linnanpellolla on käynnissä hanke, jossa rakennetaan asuntoja kolmannen sektorin tarpeisiin.
Uusien toimitilojen rakentaminen on käynnistynyt Hatsalankadulle. Samalle tontille rakennetaan lisäksi 37
vuokra-asuntoa.

Pyöröön on suunnittelussa asuntoja tehostettua palveluasumista vaativille vanhuksille yhteistyössä kaupungin
kanssa.

Rakennuttamisohjelma toteutuu suunnitellun mukaisesti. Yhtiö tutkii tapauskohtaisesti peruskorjausten kan-
nattavuuden ja samalla selvitetään vaihtoehtoiset mahdollisuudet kiinteistökannan kehittämiseksi. Vaihtoeht-
oisia toimenpiteitä ovat esim. osakorjausten tekeminen, kiinteistön purkaminen tai kiinteistöstä luopuminen.
Yhtiön kiinteistökannan pitäminen laadukkaana ja haluttuna vaatii suunnitelmallista korjausta ja kunnossapi-
toa. Tätä työtä tehdään laadittujen suunnitelmien mukaisesti.

Talous on toteutunut seurantajakson aikana edellisen vuoden tasossa operatiivisen toiminnan osalta. Muutto-
ja remonttikorjausten aiheuttamien tyhjyyksien vähentäminen on yksi toiminnan painopistealue. Erityisesti
Juankosken ja Nilsiäen käyttöasteet vaativat kiinteistökannan kehittämistä sekä muita erityisiä toimenpiteitä.

Rahoituksellisten riskien osalta tilanne ei ole olennaisesti muuttunut tilinpäätöksen tiedoista. Rahoitusriskit liit-
tyvät lähinnä korkotasoon. Yhtiö teki yhden lainakohtaisen korkosuojaus huiltikuussa. Investointien rahoit-
tusta on saatavilla kohtuullisen hyvin ja korkotaso on kohtuullinen.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy:n toiminta on ollut suunnitellun mukaista. Vuokra-asuntotilanne on Kuopiossa
muuttunut nopeasti. Opiskelijoiden asunnontarve kohdistuu tällä hetkellä edelleen huomattavan suurelta osin
yksiöihin keskustaan ja lähelle oppilaitoksia.

Talous on budjetin mukainen. Koko vuodelle asetetut tavoitteet tultaneen saavuttamaan huhtikuun tilanteen
perusteella. Yhtiö on tehnyt uusia koronvaihtosopimuksia. Tämän johdosta korkokustannukset tulevat piene-
nemään budjetoituun verrattuna.

Kolmen vanhan ARA-kohteen uudelleenrakentamista koskevat lopulliset päätökset hankkeiden käynnistymi-
sistä arvioidaan saatavan syksyyn mennessä.

Yliopiston yhteyteen tulevien opiskelija-asuntojen rakennushankkeesta on käyty neuvotteluja Suomen Yliopistokiinteistöjen kanssa. Kynnyskysymyksenä neuvotteluissa on SYK:n vaatimus, että Kuopaksen tulisi osallistua Savilahden rannassa veteen johtavien portaiden rakennuskustannuksiin. Asiasta ei ole päästy toistaiseksi yksimielisyyteen. Portaat eivät ole Kuopaksen tontilla eikä kaava edellytä Kuopasta osallistumaan rantarakentamiseen.

Kiinteistö-KYS Oy

Toiminta on sujunut ensimmäisellä vuosikolmanneksella suunnitelmien mukaisesti. Hakemustilanne on ollut hyvä ja asuntojen täyttöaste on ollut alkuvuoden lähes 100 prosentin tasossa (99,7 prosenttia), mikä ylittää 99 prosentin tavoitteemme. Asutettavan kohderyhmän (KYS/kaupunkikonsernin työntekijät + elinkeinopoliittiset) osuus oli tammi-huhtikuussa 83 prosenttia asukkaista.

Isompia peruskorjauksia ei ole käynnissä. 2018 keväällä aloitettu Kypäräkatu 7 parveke/julkisivukorjaus saatiin tarkastelujaksolla valmiiksi, tosin melkein 8kk myöhässä. Viiveen syynä olivat urakoitsijan alihankkijan toimitusvaikeudet. Muuten asuntoja ja kiinteistöjä on korjattu normaalin budjetin mukaisesti.

Talous on toteutunut seurantajakson aikana kokonaisuutena suunnitellusti. Vuokratuottoja on kertynyt käytännössä 100 prosentin käyttöasteen mukaisesti 3,1 milj. euroa. Kokonaisliikevaihto on noin 40 tuhatta euroa jäljessä budjetoidusta, mikä johtuu pääosin käyttökorvausten kertymästä. Kulupuolella budjetti on ylittynyt mm. ulkoaluehoidossa, jossa talven iso lumimäärä aiheutti ylimääräisiä kuluja. Myös korjauksia on tehty hieman yli budjetoidun. Säästöä on syntynyt mm. jätehuollossa, jossa lajittelu tuo säästöä. Edellä mainituista syistä johdettua alitamme liikevoittotavoitteen tässä vaiheessa noin 85 tuhannella eurolla, mikä saadaan korjattua vuoden kuluessa.

Vuokrasaatavien määrää on saatu pidettyä viimevuotisella noin 20-24 tuhannen euron tasolla ja pyrimme pitämään sen samana normaalein saatavien perintätoimin. Luottotappiota ei kirjattu vuonna 2018 yhtään, eikä tällekin vuodelle ole odotettavissa isoa euromäärää.

Jos talous etenee loppuvuoden osalta budjetoidusti, päädymme lähelle budjetoitua tulostavoitetta 1,5 milj. euroa. Tulos kirjataan tilinpäätöksessä asuintalovaraukseksi tuleviin korjauksiin.

Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat

Yhtiön toiminta on ollut jälleen vilkasta vuoden ensimmäisellä kolmanneksella. Hiltulanlahden koulu- ja päiväkotitilojen urakka on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja kohde otetaan käyttöön syyslukukaudelle 2019. Jynkän koulussa tapahtuneen vesivahingon korjaustyöt etenevät mutta on todennäköistä, että aikataulu tulee venymään arvioidusta kuivatuksen laajuuden johdosta.

Tavoitteisiin nähden ei ole merkittäviä poikkeitä. Nousua kulurakenteessa syntyy hulevesimaksujen osalta sekä Jynkän koulun vesivahingon korjauskustannuksissa mikäli kaikki kustannukset eivät kuuluisi vakuutuskorvauksen piiriin. Yhtiön taloustilanne on varsin hyvä ja ennakoiviin toimenpiteisiin ei tällä hetkellä ole tarvetta mutta tilannetta tuki seurataan.

Kiinteistö Oy Kuopion Keskuskenttä

Yhtiön toiminta on sujunut suunnitelmien mukaisesti eikä merkittäviä investointeja ole. Myös talous pyörii suunnitelman mukaisesti. Hoito- ja rahoituskuluista jäävää erotusta suhteessa vuokratuottoihin ei voida kattaa rahoitusvastikkeen vaan vuokran muodossa eivätkä poistot riitä tuloksen käsittelyyn, joten yhtiölle syntyy verotettavaa tuloa tilikauden kuluista riippuen arviolta 35.000-45.000 euroa.

Servica Oy

Servica Oy aloitti liiketoimintansa 1.1.2019. Yhtiön pääomistajat ovat Kuopion kaupunki ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Kuopion kaupunginvaltuusto päätti 3.12.2018, että kaupunki voi myydä enintään 100 osaketta Servica Oy:n omistajuudesta kiinnostuneille kunnilla ja kuntayhtymille. Osakkeen ostaneita uusia Servican omistajia ovat Pieksämäen kaupunki, ISLAB, Kuopion Pysäköinti Oy, Kiinteistö-KYS Oy ja Järviselän Työterveys Oy. Lisäksi Servica Oy:n omistajaksi tulosta ovat päättäneet Siilinjärven kunta, Pielaveden kunta, Lepävirran kunta, Rautalammin kunta, Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä ja Savonia-ammattikorkeakoulu oy. Uusien osakkaiden tulo yhtiöön varmistaa sen, että voimme palvella heitä myös jatkossa.

Palvelutuotanto osakeyhtiössä on käynnistynyt suunnitellusti. Vuoden alussa Kuopion kaupungin Nilsin toimipisteiden ruokapalvelut siirtyivät Servican järjestettäväksi. Tämä tarkoitti kymmenen uuden työntekijän rekrytointia Nilsinään ruokapalveluihin. Servican Juankosken tuotantokeittiö valmistaa ruuan Nilsinään.

Tammi-huhtikuun osalta tulos on noin 0,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Liikevaihto on 1,4 milj. euroa budjetoitua ja 1,3 milj. euroa edellisen vuoden tammi-huhtikuun toteutumaa parempi. Suurin liikevaihdon kasvattaja on ollut keskusvarasto, jossa myynti kasvoi edelliseen vuoteen nähden 1,0 milj. euroa. Henkilöstömenot (sis. vuokratyövoiman) ovat toteutuneet budjetoidun mukaisesti (100,5 prosenttia). Liiketoiminnan muut kulut ovat 0,3 milj. euroa budjetoitua suuremmat. Materiaali- ja palveluostot ovat toteutuneet 0,6 milj. euroa budjetoitua suurempana.

Servican alkuvuoden tulos on budjetoidulla tasolla ja arviomme, että pääsemme meille asetettuun tulostavoitteeseen tänä vuonna. Sairauspoissaolojen osalta emme ole päässeet tammi-huhtikuussa asetettuun tavoitteeseemme eli 2 päivää vähemmän kuin edellisenä vuonna/henkilö. Alkuvuoden sairauspoissaolot ovat kasvaneet sairaaloiden ja palvelukeskusten laitoshuollossa.

Verrattuna vuoden 2018 vastaavaan ajanjaksoon, Servican tammi-huhtikuun tulos 2019 on noin 1,2 milj. euroa huonompi. Vuoteen 2018 verrattuna henkilöstökulut ovat kasvaneet on noin 1 milj. euroa, materiaali- ja palveluostot 1,2 milj. euroa, poistot 0,5 milj. euroa ja rahoituskulut 60.000 euroa. Liikevaihto on kasvanut vuoden 2018 ensimmäiseen vuosikolmanneeseen verrattuna 1,5 milj. euroa.

Istekki Oy

Vuosi 2019 on alkanut toiminnallisesti erittäin vauhdikkaasti. Maakunta- ja Sote-uudistuksen toimintojen alajamiseen liittyvät tehtävät ovat jatkuneet. Istekin asiantuntijoiden osaamista kohdennetaan uusiin projekteihin turvaten kuitenkin kykymme jatkaa uudistusta sen mahdollisessa uudessa muodossa.

Strategian jalkauttamista on edistetty selkeillä tavoitteilla ja yhtiötasoisilla hankkeilla. Hankkeista ”Selkeät palvelut” ja ”Asiakasomistajien strategiat ohjaavat Istekin uusien ratkaisuiden kehittämistä” ovat vahvasti mukana asiakasomistajien kanssa yhdessä tehtävässä vuoden 2020 budjetoinnissa. Kolmannessa hankkeessa ”Tekeminen on optimoitu asiakaskokemuksen näkökulmasta” keskitytään sujuvoittamaan asiakasyhteistyötä.

Istekki on laajasti mukana useissa suurissa hankkeissa, kuten kansallinen sote-ict hanke UNA, Sairaala Nova Keski-Suomessa ja TAYS etupihan uudisrakennukset projektit Pirkanmaalla. Asiakasomistajien kysyntä on kasvanut kokonaisarkkitehtuurin suunnittelun ja kehittämisen, digitaalisten palvelukanavien, tiedolla johtamisen ja ohjelmistorobotiikan osalta.

Istekin asiakasomistajapohja laajentui Itä-Suomen yliopiston tullessa asiakasomistajaksi.

Asiakasomistajien kehityshankkeet ovat käynnistyneet alkuvuonna suunnitellun mukaisesti, mutta kiristynyt taloustilanne voi johtaa tulevien hankkeiden sopeuttamiseen.

Yhtiön sisäinen kehittäminen jatkuu vahvasti myös vuonna 2019 yhtenä selkeänä tavoitteena palveluiden kustannustehokkuuden parantaminen.

Istekki Oy:n liikevaihto 01-04/2019 oli yhteensä 40,1 milj. euroa (budjetti 40 milj. euroa). Liikevaihdon kasvu edellisestä vuodesta oli 16 prosenttia. Myyntikate oli 15,2 milj. euroa, joka on 38,0 prosenttia liikevaihdosta. Myyntikate oli 1,4 milj. euroa budjetoitua pienempi. Henkilöstökulut olivat yhteensä 11,6 milj. euroa (budjetti 11,7 milj. euroa), joten henkilöstökulut olivat budjetoidulla tasolla. Huhtikuun lopussa Istekissä oli yhteensä 591 työntekijää, joten kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli yhteensä 86 työntekijää. Vuonna 2018 Istekki varautui maakuntauudistukseen ja uudistuksen kaaduttua yhtiö on allokoinut työntekijöitä toisiin tehtäviin ja vähentänyt ulkopuolisen työvoiman käyttöä.

Yhtiön kannattavuus kehittyi alkuvuodesta budjetoitua heikommin. Yhtiön liikevoitto periodilla 1-4/2019 oli yhteensä -0,4 milj. euroa budjetin ollessa 0,4 milj. euroa. Heikon kannattavuuden syynä on PSHP-asiakkaan kiinteähintaisten palveluiden kuluja nousu (0,6 milj. euroa) johtuen mm. volyymikasvusta. Asiakkaan kanssa käydään neuvotteluja joko kiinteähintaisten palveluiden sisällön muutoksista tai asiakkaan lisäbudjetista ko. palveluille. Lisäksi lomapalkkavelan muuttunut kirjauskäytäntö vaikuttaa tulokseen eri kuukausien välillä. Yhtiön omat kulut ovat alkuvuoden aikana toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Istekki Oy:n ennuste vuodelle 2019 on budjetin 2019 mukainen.

Istekki Oy on investoinut periodilla 01-04/2019 yhteensä noin 0,1 milj. euroa (edellisenä vuotena toteuma yhteensä 0,3 milj. euroa). Yhtiö jatkaa linjansa mukaisesti hankintojen keskittämistä leasingrahoitukseen eikä yhtiön omaa omaisuutta ole tarkoitus kasvattaa.

Kuopion Pysäköinti Oy

Liikevaihto ja pysäköinnin kävijämäärät ovat kasvussa verrattuna edelliseen vuoteen. Kasvu on ollut n. 5000 kävijää / kuukausi. Liikevaihdon kasvu perustuu nimenomaan Toriparkin kävijämäärien kasvuun (10 prosenttia) ja kesäkuussa 2018 tehtyihin pysäköinnin hintojen korotuksiin. Voidaan siis todeta, että hinnankorotuksilla ei ole ollut negatiivista vaikutusta kävijämääriin. Toriparkin osuus Kuopion Pysäköinti Oy:n liikevaihdosta on 55 prosenttia. Toriparkin ajoluiskien pinnoittamista tutkitaan ja se pyritään toteuttamaan kuluvan vuoden aikana.

Kauppa- ja palveluskeskus Apajan liiketilojen vuokra—aste on 90 prosenttia. Tarjouskilpailu pysäköinnin operoinnista Kuopion Portissa hävittiin, vaikka tehty tarjous oli mielestämme hyvin kilpailukykyinen. Jää-uimahalli hankkeen pysäköinnin operointi on työn alla ja pysäköintilaitokseen tarvittava tekniikka (mm. kulunvalvonta, puomit, maksuautomaatit yms.) on tilattu.

Arvioimme, että loppuvuonna liikevaihto ja pysäköinnin kävijämäärät kasvavat budjetoidusti. Jäähalli-uimahalli pysäköinnin operointi pyritään aloittamaan elokuussa. Yhtiön tilikauden tulos tulee paranemaan viime vuodesta tuntuvasti, mikäli yllätyksiä ei tapahdu.

Savonia-ammattikorkeakoulu oy

Savonian visiona on olla Suomen vaikuttavin ammattikorkeakoulu 2020. Vaikuttavuuden esiintuomisessa on edetty systemaattisesti ja vaikuttavuuden mittaamista sekä vaikuttavuuskulttuurin esiintuomista on vahvasti kehitetty. Savonia on koulutuksen tunnusluvuilla Suomen parhaimmistoa.

Savonian vetovoima koulutuksissa on entisten vuosien tasolla (keväällä 2019 oli nuorten koulutuksissa 2,5 hakijaa yhtä aloituspaikkaa kohden). Eri tutkinto-ohjelmien vetovoimaisuudessa on merkittäviä eroja. Suomenkielisissä tutkinto-ohjelmissä päivätoteutuksissa ensisijaisten hakijoiden määrä nousi tietotekniikan, röntgenhoitajan ja tanssinopettajan tutkinto-ohjelmissä. Monimuotokoulutuksien osalta hakijamäärät nousivat lievästi kaikissa hakukohteissa. Englanninkielisten tutkinto-ohjelmien ensisijaisten hakijoiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna lähes 70 prosenttia. Suosituin englanninkielinen hakukohde oli sairaanhoitajan (Registered Nurse) tutkinto-ohjelma.

Opistotien tilojen luopuminen etenee suunnitellussa aikataulussa niin, että Opistotien toiminnat siirtyvät Savilahden kampukselle kesällä 2020. Lopullinen kauppahinta määräytyy kaavoituksen perusteella. Uuden kampuksen rakentamistyöt Technopoliksessa ovat käynnissä. Uuden kampuksen sisärakentamistyöt Technopoliksella etenevät suunnitellussa aikataulussa. Tavoitteena on, että ensimmäiset uudet toiminnat alkavat uusissa tiloissa syyskuussa 2019. Kampuksen vihkiäiset ovat syyskuussa 2020, kun Opistotien kampuksen kaikki toiminnot ovat siirtyneet kampukselle.

Alkuvuoden toteuman pohjalta tehdyn tulosennusteen mukaan Savonian tulos on hallituksen asettaman tulosavoitteen mukainen. Henkilöstökulujen toteuma on alkuvuodesta korkeammalla tasolla kuin neljänä edellisenä vuotena. Keskeisenä syynä tähän on huomattava TKI-toiminnan kasvu. TKI-toteumaennusteen mukaan määrän arvioidaan olevan noin 5,5 miljoonaa vuonna 2019 (kasvua 0,9 miljoonaa euroa vuoteen 2018). Ulkopuolisen kilpaillun rahoituksen määrän vuosikasvu on ollut ja toteutuu nyt noin 20 prosentin suuruisena. Tämä on strategian mukainen tavoite.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Kuntayhtymän toiminta on ollut asetettujen tavoitteiden mukaista ja investoinnit ovat edenneet talousarvion mukaisesti. Talouden ennuste tammi- maaliskuulta näyttää alijäämää 16,5 m€. Laaditussa ennusteessa ei ole vielä otettu huomioon Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä käynnistettyä sopeuttamisohjelmaa. Sopeuttamisohjelman vaikutukset otetaan huomioon myöhemmissä ennusteissa, kun mm. lomarahojen vaihtaminen vaapaaksi on varmistunut toukokuun puolivälissä.

Jäsenkuntamyynnin ennustetaan toteutuvan budjetin mukaisesti 320,9 milj. euroa. Ulkokuntamyynti on kehittynyt alkuvuonna 2019 suotuisasti, joten ennusteessa päädytään budjetoituun määrään, 78 milj. euroa. Toimintakulujen määriksi ennustetaan 461,4 milj. euroa, jossa on ylitystä budjetoituun nähden 17,7 milj. euroa.

Henkilöstökulujen ennustetaan ylittyvän 4,1 milj. eurolla budjetoidusta 235,5 milj. eurosta. Henkilöstökulujen ennusteessa on otettu huomioon KVTES vaikutukset. Palveluiden ostot olisivat ylittymässä 8,7 milj. eurolla budjetoidusta 115,0 milj. eurosta. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa ylitys olisi 4,4 milj. euroa, kun budjetoitu summa on 81,5 milj. euroa. Rahoituskulut ovat jäämässä 0,5 milj. euroa alle budjetin ja poistot ovat toteutuksessa lähes budjetoidusti. Satunnaisiksi tuotoiksi ennustetaan 5,9 milj. euroa eli budjetin mukainen summa.

Elinvoima- ja konsernipalvelut

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhosen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta'

Kuopion seudun yritystoiminnan liikevaihdon, palkkasumman ja viennin kehitys oli myönteistä vuoden 2018 aikana, vaikkakin heikompaa kuin maassa keskimäärin, kasvun eteen tulee edelleen tehdä voimakkaasti työtä. Alkavien yritysten rahoitustarpeisiin on valmisteltu pääomarahastoa ja tavoitteena toiminnan käynnistyminen syksyllä 2019. Yrittäjyysympäristön ja innovaatioympäristön kehittämishankkeet Business Center, Invest & Grow, Kuopio Health ja Living Lab etenevät asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yritystonttikysyntä on jatkunut vilkkaana.

BusinessKuopio ja markkinointi olivat mukana Lontoossa "Kuopio goes London" vienninedistämismatkalla, sekä osallistuivat FutureHealth-messuille ja erillisiin tapaamisiin. Mukana oli kymmenkunta alan yritystä ja laajasti alueen yhteistyökumppaneita.

Vuoden vaihteessa järjestettiin mittava Puijon laen ideointi- ja osallisuuskampanja kuntalaisille. Verkkoalustan ja pop-up tilaisuuksien kautta saatiin 750 ajatusta ja ideaa alueelle. Samalla käynnistettiin uuden yrityksen ja konseptin haku Puijon laelle.

Kuopion työllisyyskehitys on jatkunut alkuvuoden aikana myönteisenä. Työllisyyspalveluissa on käynnistynyt ja käynnistämässä suuria rakenteellisia muutoksia, joilla pyritään vielä parempaan asiakaspalveluun ja vaikuttavuuteen (Taitopajat-hanke, Askel-hanke, Ohjaamo-toiminta). FutureSavo hankkeen kautta on tuettu yritysten osaavan työvoiman saatavuutta mm. "Olemisen vapaus" -rekrytointikampanjan kautta, aloitettu muuttajapalvelun kehittäminen sekä edistetty yritysten ja kansainvälisten osajien verkottumista.

Lomituspalveluissa asiakasmäärä ja annettujen lomituspäivien määrä on edelleen vähentynyt. Kuluvalle vuodelle vähennystä lomituspäiviin on arvioitu 5%. Lomituspalvelujen toimintaan heijastuu maatilayrittäjien henkinen jaksaminen, joka on huonontunut talouden takia.

Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana järjestettiin ja osallistuttiin lukuisiin Kuopion alueen markkinointitahtumiin (brändiseminaari, Uuteen synty -tapahtuma ja Tahko Ski-Lift pitch). Kuopion näkyvyyttä edistettiin mm. karvalakkikampanjalla sekä yhteistyöllä Team China – mäkihyppyvalmennusprojektin kanssa. Minna Canthin 175 juhluvuotta nostettiin esille kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Esimiehille järjestettiin viestintäkoulutusta ja päivitettiin sosiaalisen median ohje. Kohtaamisia-lehden uusi verkkojulkaisu www.kohtaamisiakuopio.fi otettiin käyttöön ja tehtiin lehden lukijatutkimus. Kaupungin englanninkielisillä verkkosivuilla otettiin käyttöön uusi palsta Kuopio stories, joka tuo esille Kuopiossa asuvien ulkomaalaisten näkökulmia.

Kaupungin strategisia kehittämishankkeita on tuettu eu-rahoituksen saamisessa. On myös osallistuttu tulevan rakennerahastokauden valmisteluun ja tuettu edunvalvontaa.

Suunnittelu- ja raportointi- sekä maksuliikenneprosesseja on kehitetty yhdessä palvelualueiden ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n kanssa. HankintaSampo –pienhankintajärjestelmää on hyödynnetty entistä laajamittaisemmin ja tehokkaammin pienhankintojen tekemisessä, koordinoinnissa, seurannassa ja raportoinnissa. Kaupungin hankinta- ja palveluohjelman päivittäminen on aloitettu.

Kuntatilastointiuudistuksen toteuttamisen yhteydessä on tarkasteltu kaupungin talouden ja toiminnan raportoinnin kehittämistä ja käynnistetty projekti Monetra Pohjois-Savo Oy:n kanssa. Osana uudistusta on kehitetty kaupungille tuoterekisteriä.

Digitalisaatiota on viety eteenpäin useiden hankkeiden kautta. Muun muassa myyntiprosessin digitalisoinnin edistämiseksi ja kassajärjestelmän, verkkokaupan ja verkkomaksamisen kokonaisuuden kilpailutus on lähdössä liikkeelle, lisäksi siihen on yhdistetty kulunvalvontaratkaisu. Sähköiseen kokouskäytäntöön siirtymiseen tähtävää valmistelutyötä on jatkettu edelleen. Pidemmän tähtäimen digitaalisen tiekartan rakentaminen on aloitettu yhteistyössä Istecki Oy:n kanssa.

Vuoden 2018 puolella käynnistettiin M365-projekti, joka jatkuu vuoden 2019 elokuun loppuun saakka. Alkuvuoden aikana hankkeessa on valmisteltu sähköpostien siirtämistä O365-pilvipalveluun. Myöhemmin vuoden

aikana on tarkoitus siirtää kaikki hallintoverkon Microsoft-tuotteisiin perustuvat palvelut Microsoftin O365-pilvipalveluun. Muutoksen myötä on tarkoitus uudistaa myös toimintatapoja ottamalla käyttöön moderneja työvälineitä, kuten Yammer ja Teams. Osana tätä uudistuskokonaisuutta käynnissä on ollut myös tietojen tallentamiseen liittyvä vaativa tiedonhallintaprojekti, minkä yhteydessä suunnitellaan ja toimeenpannaan uudet tietojen hallinta- ja talletuskäytännöt tulevaisuutta silmällä pitäen.

Kaupungilla on otettu käyttöön kaksi kaupunkitasoisista henkilöstötyötä tukevaa tietojärjestelmää: Wpro-työturvallisuusjärjestelmä ja sähköinen perehdyttämisympäristö Intro. Lisäksi henkilöstöseurannan, sähköisen HR-asiointin sekä työnseurantajärjestelmän kehittäminen on meneillään yhteistyössä Istekki Oy:n, Monetra Pohjois-Savon Oy:n ja Tietohallinnon kanssa.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtamisen kehittämistä, työterveysyhteistyön kehittämistä ja arviointia sekä työkyvyttömyyden kustannusten hallintaa on kehitetty entistä tiiviimmässä yhteistyössä Kevan kanssa. Korvaavan työn malli otettiin kaupungissa käyttöön 1.3.2019. Työhyvinvointihanke jatkuu vuonna 2019. Tavoitteena on vähentää henkilöstön sairauspoissaoloja 2 pv/htv vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden.

Palvelualue on ollut valmistelemissa ja tukemassa useita hankkeita, joiden avulla Kuopio-konsernia ollaan tiivistämässä. Kaupungin konserniohjeen ja omistajapoliittisten linjausten uudistamistyö on myös käynnistynyt kevään aikana.

Alkuvuoden aikana vietiin osaltaan läpi onnistuneesti Eduskuntavaaleihin liittyneet toiminnalliset järjestelyt ja seuraavaksi on vuorossa valmistautuminen EU-parlamenttivaaleihin liittyviin järjestelyihin.

Kuopion uuden strategian toimenpideohjelmien valmistelu (Hyvinvoiva Kuopio, Kasvava Kuopio ja Uudistuva Kuopio) on ollut käynnissä ja palvelualueen henkilöstöä on ollut tiiviisti mukana valmistelutyössä.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Elinvoima- ja konsernipalvelun toimintakatteen toteutumisen arvioidaan olevan 0,7 milj. euroa talousarviota parempi, toteutumaennuste on -26,7 milj. euroa.

Työllisyyspalvelujen asiakaspalvelujen ostoista tulee säästöä yhteensä noin 0,3 milj. euroa, josta kuntouttavan työtoiminnan osuus on noin 0,2 milj. euroa ja työkykykyselyiden n. 0,1 milj. euroa. Käyttösuunnitelmassa ei ole vielä huomioitu 1.5.2019 alkavan Askel hankkeen vaikutuksia. Hanke tulee vaikuttamaan tuloihin ja menoisiin, mutta sillä ei ole vaikutusta toimintakatteeseen.

Yrityspalvelun toimintakatteen arvioidaan olevan 0,2 milj. euroa talousarviota parempi, kun toimintatuotot ovat 0,1 milj. euroa talousarviota suuremmat ja toimintakulut 0,1 milj. euroa pienemmät kuin talousarviossa. Toimintakuluissa säästöä arvioidaan saatavan avustuksissa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Palvelualueen riskit talousarvion pitävyyteen liittyvät lähinnä työllisyyspalvelun työmarkkinatuen kuntaosuuden suuruuteen ja sen kehittämiseen vuoden aikana. Alkuvuoden perusteella työmarkkinatuen maksu on toteutunut talousarvion mukaan, joten näyttää siltä, että asetettu säästötavoite sen osalta saavutetaan.

Henkilöstön sairauspoissaolojen vähentymistavoitteen toteutumisen osalta haasteena on muutamat yksittäiset pitkät sairauspoissaolot. Joiltakin osin sairauspoissalokojen osalta on pystytty hyödyntämään käytössä olevaa korvaavan työn mallia.

Palvelualueen koordinoimana on tällä hetkellä käynnissä useita kaupunkitasoisia vaativia ICT-hankkeita ja mahdolliset riskit liittyvät hankkeiden aikatauluihin, kustannuksiin ja mukana olevien henkilöiden kuormittuvuuteen (useat henkilöt ovat mukana monissa eri hankkeissa samanaikaisesti).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategian toteuttaminen

Kaupungin strategia ohjaa keskeisesti elinvoimapaalvelujen toimintaa. Elinvoimapaalvelujen toiminnan keskeinen tavoite on Kuopion kasvun ja elinvoiman edistäminen. Strategian toteutumista edistetään useiden joko itse toteutettavien tai kumppanien toteuttamien kehittämishankkeiden kautta. Merkittävin osa näistä hankkeista

liittyy Savilahden tai Kuopion yrittäjyys- ja innovaatioympäristön kehittämiseen. Savilahden toteutumista tuetaan Business Center – ja Kuopio Health –hankkeilla sekä pääomarahastolla. Kokous-, matkailu- ja kongressialueen muodostumista edistetään Kuopionlahden, Puijon ja Tahkon alueiden kehittämisellä sekä mm. Lakeland 2 –matkailuhankkeella. Terveysosaamisen kehittymistä edistää Kuopio Health –hanke sekä Living Lab hanke. Yritysten osaavan työvoiman saatavuutta edistää FutureSavo-hanke. Viestinnällä, markkinoinnilla ja muulla vaikuttamisella on keskeinen rooli kasvun edistämässä.

Strategian toimenpideohjelmien valmistelu on edennyt. Elinvoima- ja konsernipalvelut vastaavat Kasvava Kuopio – ja Uudistuva Kuopio –ohjelmien valmistelusta. Huhtikuussa on pidetty palvelualueiden johdon yhteinen seminaarissa, jossa on työstetty ohjelmien toimenpiteitä sekä vuoden 2020 painotuksia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus, vahvuudet ja kehitystarpeet

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat elinvoima- ja konsernipalveluissa osa normaalia arkipäivän johtamista, toiminnan suunnittelua ja seurantaa. Vahvuutena voi pitää ajantasalla olevia ohjeistuksia ja sääntöjä sekä selkeitä vastuutuksia. Tavoitteiden etenemistä seurataan säännöllisissä viikkopalaverissa. Kehitystarve koskee tiettyjen tehtäväkokonaisuuksien (hallinnon tukipalvelut) kokoamista, jotta varahenkilöjärjestelyt onnistuisivat.

Sopimushallinta ja valvonta

Palvelualueen sopimukset viedään d360:een. Sopimuksille on nimetty vastuuhenkilö, joka myös löytyy d360:sta.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot	4 360	30,2	4 140	30,6	14 414	13 530	13 412	-118	99,1	-1 002	-6,9
Toimintakulut	-11 296	28,9	-10 948	26,8	-39 077	-40 847	-40 073	774	98,1	-996	2,5
Toimintakate	-6 936	28,1	-6 808	24,9	-24 663	-27 317	-26 661	657	97,6	-1 998	8,1

Kaupunkiympäristön palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllösen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta on alkuvuonna edennyt suunnitelmallisesti sekä toiminnan että talouden osalta. Strategisen maankäytön suunnittelutyöt, Kuopion kasvutavoitteiden toteutumisen edellyttämät asemakaavatyöt sekä kunnallistekniikan suunnittelutyöt ovat edenneet ohjelman mukaisesti mm. Savilahdessa, Kuopionlahden alueella ja Kuntolaaksossa.

Täydennysrakentamiskohteiden asemakaavat eri puolilla kaupunkia ovat edenneet lähes aikataulun mukaisesti. Keskusta-alueen kehityshankkeiden toteutusta on edistetty sopimusten avulla. Asemanseudun ensimmäinen vaihe etenee aikataulussa ja toinen vaihe on rakennuslupavaiheessa. Kuopionlahden kaavahankkeessa on käyty kiinteistökaupan esisopimusneuvotteluja hotellioperaattorin kanssa. Keskusta-alueella on käynnissä runsaasti kaavahankkeita, jotka edellyttävät maankäyttösopimusneuvotteluja.

Edellisen vuoden valmistuneiden asuntojen ennätysmäärä heijastuu vuoden 2019 asuntotuotantoon siten, että uusien asunohankkeiden käynnistämiseksi on pientä varovaisuutta. Tänä vuonna ennustetaan valmistuvan noin 900 asuntoa, mikä on kuitenkin hyvä määrä kasvutavoitteisiin nähden.

Rakentamisen merkittävimpiä kohteita alkuvuonna ovat olleet Hiltulanlahden ja Kuikkalammen asuntoalueet, Savilahti (SALLI:n suunnitteluvaihe), matkustajasataman laajentaminen sekä Snellmanipuiston perusparantaminen. Rakentamisen osalta on lisäksi valmisteltu uuden maankaatopaikan käyttöönottoa. Tässä yhteydessä on suunniteltu erityisesti risujen ja kantojen hyödyntämistä Kuopion Energian ja Jätekuikon kesken. Kierrätysmateriaalien hyödyntämistä on valmisteltu rakennuskohteissa kuten SALLI:ssa.

Savo-Pielisen jätelautakunnassa hyväksyttiin päivitetty jätahuoltomääräykset, joilla tiukennettiin kierrätettävien hyötyjätteiden erilliskeräysveloitteita, ja toisaalta lisättiin joustoja vähän jätettä tuottavien talouksien jätahuoltopalveluille.

Joukkoliikenteen liikennevaloetuudella on parannettu joukkoliikenteen sujuvuutta. Viisaan liikkumisen hankkeen reaaliaikainen informaatiojärjestelmä on valmistunut ja mm. aikataulutiedot ovat nyt käytössä. Valtakunnan ensimmäiset sähköavusteiset kaupunkipyörät otettiin käyttöön toukokuun alussa.

Maanhankintaa on jatkettu kaupungin tulevilla kasvualueilla. Neuvotteluiden kohteena ovat olleet Vanuvuorella ja Ranta-Toivalassa sijaitsevat raakamaa-alueet.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Savilahden allianssin osalta on tehty muutoksia siten, että allianssissa ei siirrytty kehitysvaiheesta toteutusvaiheeseen valitun rakentajakumppanin GRK Infra Oy:n kanssa. Suunnitelmia jatketaan allianssin suunnittelukumppanin Pöyry Finland Oy:n kanssa aikataulukriittisten osioiden osalta niin, että Savilahden alueen toteutus voidaan aloittaa vielä ennen kesää johtosiirroilla.

Puijon tekonurmikentän urakka valmisteltiin kilpailutettavaksi. Alueelle tehdään kuitenkin vielä mm. yritystoimintaan ja urheilulaakson yleissuunnitelman talvitoimintoihin liittyviä selvityksiä, jonka johdosta urakan kilpailutus siirtyy todennäköisesti vuodelle.

Hulevesilaskutuksen osalta on tullut runsaasti muistutuksia laskutusta koskien. Tämä aiheuttaa ennen kaikkea lisääntyneitä työtä, mutta myös jossain määrin tuloihin saattaa tulla muutoksia.

Ympäristöterveydenhuollossa tietojärjestelmän toimimattomuuden vuoksi tarkastusmäärät ovat merkittävästi pudonneet. Tämä vaikuttaa myös tarkastuksista perittävien maksujen määrään.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Vuoden 2019 myyntivoittotavoite on asetettu ennätyskorkealle ja siten myyntivoittotavoitteen toteutumiseen sisältyy merkittävä riski. Samoin maankäyttösopimustulojen toteutuminen edellyttää neuvotteluiden onnistumista ja kaavahankkeiden etenemistä päätöksentekoon tämän vuoden aikana.

Merkittävimpiä riskeinä nk. kärkihankkeiden toteutumiselle ovat kaavojen ja suunnitelmien lainvoimaisuus. Niin Savilahden kuin Kuopionlahden alueella rakentamista on valmisteltu olettaen, että asemakaavat saadaan lainvoimaiseksi. Lisäksi Kuopionlahden kehityshankkeen toteutumisessa mm. pysäköinnin ja huoltoyhteyksien järjestäminen muodostavat haasteellisen talousyhtälön sekä kaupungin, että hotellioperaattorin näkökulmasta.

Moottorikelkkareittien virallistamisessa on ollut valituksista johtuen viivettä ja näyttää todennäköiseltä, että yhtään reittisuunnitelmaa ei etene virallistettavaksi vuoden 2019 aikana

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategian toteuttaminen

Kasvava Kuopio:

Monipuolinen kaavoitus, infran uudet suunnitteluratkaisut ja asuntotuotanto vastaavat Kuopion kasvutavoitteisiin ja luovat edellytykset kaupungin vahvalle kasvulle. Tulomuuttajille ja asunnon vaihtajille on runsas asuntotarjonta ja erilaisia vaihtoehtoja asumisessa. Kaupungin tonttien luovutuksessa otetaan huomioon omistus-, asumisoikeus- ja vuokra-asumisen tarpeet siten, että asuinalueista pyritään luomaan asuntojen hallintamuotojen ja asuntojakaumien suhteen tasapainoisia. Maankäyttösopimusneuvotteluilla edistetään keskustan täydennysrakentamista, joka vaikuttaa keskustan elinvoimaisuuteen.

Savilahden oppimis- ja innovaatioympäristön toteutumista on tuettu maankäyttösopimusneuvottelujen kautta. Tämä edesauttaa asemakaavoituksen etenemistä päätöksentekoon.

Hyvinvoiva Kuopio:

Tavoitteen toteutumista tuetaan virkistysreittien ja luontopalveluiden kehittämällä ja säännöllisellä ylläpidolla sekä huomioimalla esteettömyys ja viihtyvyys infran suunnittelussa ja rakentamisessa. Monipuolinen asuntotuotanto tukee asukkaiden hyvinvointia ja asuntoalueiden säilymistä elinvoimaisina ja heterogeenisinä. Asumisen ja kaupunkiympäristön suunnittelussa huolehditaan erityisesti ikääntyvän väestön tarpeista.

Valvontatyöllä edistetään elinympäristön turvallisuuden, terveellisyden ja viihtyisyyden säilymistä ja kehittämistä sekä terveellisen ja turvallisen asuin ympäristön rakentamista.

Uusien vene- ja viljelypaikkajärjestelmän sekä palautepalvelun käyttöönotot on käynnistetty ja tavoitteena saada järjestelmät kevään aikana käyttöön.

Resurssiviisas Kuopio:

Mallipohjainen suunnittelu, Viisaan liikkumisen hankkeen toimenpiteet, kierrätysmateriaalien käytön huomiointi suunnittelussa ja rakentamisessa, joukkoliikenteen käyttövoimaselvitys ja kaupunkipyörien käyttöönotto ovat hyviä esimerkkejä ohjelman toteuttamisesta.

Resurssiviisausohjelman toteuttamistapoja ovat myös etätöiden ja etäosallistumisen suosiminen, tilojenkäytön tehostaminen, tulostamisen vähentäminen ja sähköisen asiointin kehittäminen. Lisäksi palvelualueella tuetaan resurssiviisausohjelman toteuttamiseksi tarvittavia selvityksiä ja seurataan ohjelman toteutumista kaupunkikonsernissa.

Uudistuva Kuopio:

Digitaalisten palvelujen kehittäminen (mm. paikkatietopohjainen hankekortti), tietomallipohjaisen toiminnan edistäminen tietomallikoordinaattorin vetämänä, tiimityön kehittäminen, henkilöstön osallistaminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen ovat palvelualueen toimenpiteitä ohjelman toteuttamisessa. Henkilökunta osallistuu oman työn suunnitteluun. Etätöitä ja työajan joustot on otettu käyttöön.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus, vahvuudet ja kehitystarpeet

Maaomaisuuden hallintaan kohdistuu joka vuosi merkittäviä, osin ylisuuriakin tulo-odotuksia esim. maaomaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttösopimusten osalta. Molemmat tulolajit ovat hyvin suhdanneriippuvaisia eikä niiden kertyminen ole maaomaisuuden omissa käsissä vaan riippuu vahvasti suhdanteista. Tästä johtuen maaomaisuuden toiminnassa suositaan maanluovutuksessa maanvuokrausta, joka on vakaata riskitöntä tuloa ja tulokertymä kasvaa vuosittain.

Myös henkilöriskien pienentäminen on haaste palvelualueella. Tiettyihin tehtäviin on ollut vaikeaa rekrytoida ammattitaitoisia henkilöitä.

Sopimushallinta ja valvonta

Sopimushallinnan osalta eniten kehittämistä on edelleen Mestarin sopimusten (rakentamisurakat, valaistukseen liittyvät tehtävät) osalta. Pohjoisen alueurakan osalta selvittävänä on, minkä tyyppinen sopimus toimisi parhaiten kumppanuutta edistävänä osana.

Maanvuokrasopimukset muodostavat merkittävän tuloa tuottavan sopimuskokonaisuuden, jota hallitaan maanvuokrajärjestelmällä. Järjestelmä uusittiin vuonna 2018. Järjestelmän avulla suoritetaan mm. maanvuokrien laskutukset. Järjestelmällä on mahdollista hyvissä ajoin etukäteen selvittää uusimistarpeessa olevat vuokrasopimukset. Luovutettujen tonttien maanvuokrasopimusten ja kauppakirjojen mukaisten rakentamisveloitteiden mukaiset määräajat tallennetaan maaomaisuuden hallintajärjestelmään, jonka avulla voidaan hakea päättyvät määräajat rakentamisveloitteiden toteutumisen seuranta varten.

Kaupunkisuunnittelupalveluissa asiantuntijapalveluiden puitesopimus on Sansia Oy:n kilpailuttama ja hallinnoima. Sansia Oy hoitaa myös joukkoliikenneyksikön kilpailutukset ja sopimusten hallinnan.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot	12 342	21,0	14 707	24,2	58 710	60 825	60 430	-395	99,3	1 720	2,9
Toimintakulut	-16 302	28,7	-18 762	30,1	-56 730	-62 342	-61 318	1 023	98,4	-4 588	8,1
Toimintakate	-3 961	-200,1	-4 056	267,5	1 979	-1 516	-888	628	58,6	-2 868	-144,9

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toiminta on ensimmäisellä seurantajaksolla toteutunut suunnitellusti.

Teatterissa alkuvuodesta sattunut vesivahingon vuoksi jouduttiin perumaan useita näytöksiä ja kuluvan vuoden tulotavoite alittuu tämän vuoksi. Vuokramenoista ei saada huojennusta, koska kyseessä oli äkillinen vahinko. Kaupungilla ei ole keskeytysvakuutusta, joka korvaisi menetetyt lipputulot.

Liikuntapaikkapalveluissa uuden ylipainehallin suunniteltu valmistumisaika oli 1.6.2019, mutta se siirtyy 1.11.2019. Vastaavasti Lippumäen jäähallin suunniteltu sulkeminen oli 31.5.2019. Kuopion kaupungin ja Tuplajäät Oy välisessä sopimuksessa on mainittu, että Lippumäen jäähalli menee kiinni, kunnes Tuplajäät Oy rakentama hanke valmistuu. Nyt on sovittu, että Lippumäen jäähalli suljetaan 28.7.2019.

Kuvakukko jouduttiin sulkemaan ilmastointijärjestelmän uudistamisen vuoksi helmikuun puolesta välistä toukokuun loppuun saakka. Toiminnan keskeytyksestä johtuvat tulojen menetykset saadaan katettua vuokrasäästöillä.

Olenaiset poikkeamat talousarvioon

Liikuntapaikkapalveluiden vuokrasäästöillä pystytään kattamaan Kampppailu Oy:lle maksettu investointiavustus, uusien asukastupien vuokramenot sekä osan teatterin tulovajeesta, jonka ennustetaan olevan 170 000 €.

Koko palvelualueen toimintakatteen ennuste ylittää talousarvion n. 110 000 € (100,3 %).

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Asiakasmäärän toteutuminen syksyllä varsinkin liikuntapaikkapalveluissa ja taidepalveluissa vaikuttaa olennaisesti ko. yksiköiden toiminnan ja talouden toteutumiseen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategian toteuttaminen:

Strategian tavoitteiden toteutusta edistetään palveluiden kehittämisellä (mm. tilat, tapahtumat, aukioloajat) yhdessä kuntalaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa organisaatorajat ylittäen. Uusien tilojen (mm. Kuopion museo, uimahalli) myötä valmistaudutaan myös palvelusisältöjen uudistamiseen. Avustusten kautta järjestöjen toimintaa ohjataan myös kaupungin strategian mukaiseksi. Asukkaiden vaikuttamista lisätään mm. pitäjäraatien toiminnan vakiinnuttamisella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus, vahvuudet ja kehitystarpeet:

Sisäisen valvonta ja riskienhallinta ovat osa normaalia jokapäiväistä toimintaa (ajantasaiset ohjeet, johtaminen, toiminnan suunnittelu ja valvonta). Tavoitteiden toteutusta seurataan esimiespalavereissa.

Sopimushallinta ja valvonta:

Sopimukset viedään D360:een ja niiden noudattamisesta ja valvonnasta vastaa sopimuksessa nimetty vastuhenkilö.

Palveluverkoston jatkuva tarkastelu:

Verkostotyöryhmä kokoontuu säännöllisesti, jossa palveluverkostoa ja sen palvelevuutta tarkastellaan ja päivitetään jatkuvana prosessina.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot	4 050	43,7	3 839	40,9	9 261	9 396	9 426	30	100,3	165	1,8
Toimintakulut	-15 724	33,9	-16 012	33,7	-46 421	-47 469	-47 613	-144	100,3	-1 192	2,6
Toimintakate	-11 674	31,4	-12 173	32,0	-37 159	-38 072	-38 186	-114	100,3	-1 027	2,8

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta on toteutunut alkuvuodesta suunnitellusti.

Kuluvan vuoden haasteita ovat varhaiskasvatuksen lapsimäärän ja perusopetuksessa oppilasmäärän kasvun vaikutukset eteläisellä ja keskeisellä kaupunkialueella. Tämä aiheuttaa uusia tilatarpeita ja kuljetuskustannuksia.

Varhaiskasvatuksen osalta kunnallisessa päivähoitossa tämän hetken ja tulevan syksyn tilavajeita on mm. Puijonlaaksossa, Hiltulanlahdessa ja Kurkimäessä. Myös vuorohoidon tarve on kasvanut edelleen.

Lukiokoulutuksessa jää noin sata ensisijaista hakijaa ilman lukiopaikkaa, tämä voi lisätä tarvetta lisäopetuksen opetusryhmien perustamiseen.

Varhaiskasvatuksen digitalisaatioprosessi ei ole edennyt suunnitellusti mm. henkilöstöressivajeen vuoksi, sähköisten päätösten käyttöönotto on viivästynyt. Perusopetuksen tieto- ja viestintäteknologian suunnitelman toteuttaminen etenee suunniteltua hitaammin.

Hallinnon verkon (Gallia) O365-käyttöönottoprojektissa on havaittu n. 200 vanhentunutta työasemaa, jotka on uusittava tai O365-käyttöönotto saattaa viivästyä. Myös O365-lisenssitilanne tulee edellyttämään lisäinvestointeja vielä tämän vuoden puolella. Keskustietohallinto ja palvelualueen tietohallinto selvittävät lisätarpeita ja etenemisvaihtoehtoja.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Ennuste on talousarvion mukainen. Hanketoiminnan osalta ennustetta tarkennetaan syksyn aikana, kun uudet hankkeet käynnistyvät ja saadaan ensimmäiset ennusteet syksyn aikana tapahtuvasta hanketoiminnasta.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Tilojen huono kunto ja ennakoimattomuus voivat aiheuttaa äkillisiä uusia tilatarpeita sekä toiminnan uudelleen järjestämistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategian toteuttaminen:

Strategian tavoitteiden toteutumista edistetään parantamalla mm. tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostamalla tilankäyttöä. Päiväkot-, koulu- ja nuorisotilat pyritään saamaan helposti ja entistä laajemmin asukkaiden ja järjestöjen käytettävissä. Kehitetään palvelukonsepteja tilojen yhteiskäytön mahdollistamiseksi ja tilatarpeen optimoimiseksi. Koulujen pihat varustellaan osaksi oppimisympäristöä ja ne toimivat myös alueen lähiliikuntapaikkoina.

Täyttölupamenettelyn muututtua syksyllä 2018 ja operatiivisen toiminnan tehtävien jäätyä täyttölupamenettelyn ulkopuolella (lukuun ottamatta hallinto-, toimisto- ja asiantuntijatehtäviä) on tehtävien täyttämisen osalta vielä vaikea arvioida järjestelmän toimivuutta. Avain- ja palveluprosessien sisällä tulee kiinnittää huomiota tehtävien täyttämiseen ja henkilöstömäärän muutokseen. Ennakoivan henkilöstösuunnittelun merkitys korostuu täyttölupamenettelyn muututtua. Lisäksi palvelussuhteiden määräaikaaisuuden perusteisiin ja perättäisten määräaikaisten työsopimusten ja virkamääräysten käyttöön tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus, vahvuudet ja kehitystarpeet:

Sisäisen valvonta ja riskienhallinta ovat osa normaalia jokapäiväistä toimintaa (ajantasaiset ohjeet, johtaminen, toiminnan suunnittelu ja valvonta). Tavoitteiden toteutumista seurataan esimiespalaverissa.

Hankkeiden ja hankehenkilöstön kasvu aiheuttaa haasteita hanketoiminnan valvonnalle (toiminta / talousseuranta / raportointi).

Sopimushallinta ja valvonta:

Sopimukset viedään D360:een ja niiden noudattamisesta ja valvonnasta vastaa sopimuksessa nimetty vastuhenkilö.

Palveluverkoston jatkuva tarkastelu:

Verkostotyöryhmä kokoontuu säännöllisesti, jossa palveluverkosta ja sen palvelevuutta tarkastellaan ja päivitetään jatkuvana prosessina.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TAN Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot	5 471	43,6	6 794	55,7	12 560	12 199	12 343	144	101,2	-217	-1,7
Toimintakulut	-65 913	32,2	-70 012	32,8	-204 803	-213 535	-213 679	-144	100,1	-8 876	4,3
Toimintakate	-60 442	31,4	-63 218	31,4	-192 243	-201 336	-201 336		100,0	-9 093	4,7

Perusturvan palvelualue

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Palvelualueen ensimmäisen vuosikolmanneksen toiminta on käynnistynyt käyttösuunnitelman mukaisesti. Palvelualue on panostanut strategian mukaisesti varhaiseen tukeen lapsiperheille, nuorille sekä ikäihmisille.

Lapsiperhepalveluissa on edistetty lapsi- ja perhepalveluiden uudistamista LAPE-ohjelmatyön poikkihallinnollisen mallin mukaisesti. Erityisenä painopisteenä ollut lastensuojelun systeemisen toimintamallin kehittäminen suunnitelmien mukaisesti. Syksyn aikana on mahdollisesti saatavissa kokemuksia toimintamallin toimivuudesta lastensuojelun sosiaalityön organisoinnissa.

Aikuissosiaalityössä on kehitetty suunnitelmallista sosiaalityötä ja toteutettu sosiaalisen kuntoutuksen pilotoitinta palvelusetelillä. Aikuissosiaalityön työkyky- ja eläkeselvityksen työ on edennyt hyvin. Kaikkiaan on tehty työkykyisyyden arviointia noin 380:lle asiakkaalle. Uusista asiakkaista 46% on yli 1000 päivää työttömänä olleita. Työkyvyttömyyseläkehakemusten läpimenoprosentti on ollut noin 94%, joten työkyvyttömyys tunnustetaan ja selvitysprosessi hoidetaan ammattitaitoisesti, koska läpimeno todentaa, että työkyvyttömyyseläkehakemukset ovat olleet perusteltuja.

Pakolaistyössä on valmistauduttu vastaanottamaan kongolaisia kiintiöpakolaisia.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on asiakasmäärien lisäyksestä johtuvaa lisähenkilöstön tarvetta palvelujen ostojen lisäksi. Palvelusetelillä järjestettävät vanhusten asumispalvelut ovat käynnistyneet, mutta paikkojen vastaanotto painottuu vuoden viimeiselle kolmannekselle.

Henkilökohtaisessa avussa ja päivätoiminnassa on kokeiltu 1.1.2019 alkaen palvelusetelin käyttöä vaihtoehtoisena palvelujen järjestämistapana.

Kaupungin strategian mukainen ns. uudistuvan Kuopion mukainen toimenpide avustajakeskuksen palkanlaskennan siirtämisestä Monetra Pohjois-Savo Oy:lle on hyväksytty lautakunnassa ja palvelu alkaa 1.6.2019.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Ennuste poikkeaa talousarviosta, koska kasvava asiakasmäärä vanhusten hoivapalveluissa ja vammaisten ja kehitysvammaisten palveluissa sekä vammaispalvelujen omaishoidon tuki lisäävät määrärahan tarvetta.

Henkilöstömenojen määrärahalisäystarve vanhusten hoivapalveluissa on 0,5 milj. euroa. Ylitys johtuu lasten vierihoidon erilliskorvauksista ja kotihoidon ja asumispalvelujen sijaismääräraha tarpeesta.

Palvelujen ostoissa määrärahalisäystarve vammaispalveluissa ja kehitysvammahuollossa asumispalvelujen ostoista johtuen on 1,8 milj. euroa ja hoivapalvelujen ateriapalvelujen ostoissa 0,4 milj. euroa.

Vammaisten omaishoidon tuen määrärahaylitysarvio on 0,2 milj. euroa.

Määrärahalisäykset heikentävät toimintakatetta 2,9 milj. euroa. Toimintakatetta parantaa vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon henkilöstösäästöt 0,3 milj. euroa ja kuljetuspalvelujen ostot 0,2 milj. euroa. Palveluohjauksessa rintamaveteraanien kotiin annettaviin palveluihin on Valtiokonttori maksanut avustusta 1,1 milj. euroa. Tuloja vastaava määrärahatarve on n. 0,8 milj. euroa. Nettovaikutus parantaa 0,3 milj. euroa avainprosessin toimintakatetta.

Lapsiperhepalveluihin on haettu ja saatu testamentti- ja perintövaroja, jotka käytetään palvelujen kehittämiseen.

Aikuissosiaalityössä on asiakaspalvelujen ostoissa menopaineita, mutta huhtikuun toteuman perusteella ne pystytään kattamaan muiden palvelujen ostoista.

Palvelualueen toimintakate-ennuste poikkeaa talousarviosta 2,2 milj. euroa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Riskit, että valtuuston asettamat tavoitteet eivät toteutuisi ovat pienet. Suurin riski on määrärahalisäyksissä, joka ennustaa, että talous ei toteudu valtuuston hyväksymien määrärahojen mukaisena.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategian toteuttaminen

Kaupunkistrategia on perusturvan alueella otettu hyvin huomioon; asiakkaiden osallisuus, läheisraudit ja valinnanvapaus sekä henkilöstöllä tyhy-toiminta, korvaavan työn ja etäpäivien mahdollisuus. Uudistus on toteutunut asiakkailta mm. henkilökohtaisen budjetoinnin kokeiluna ja LivingLab yritysysteistyönä ja tuotetestauksina. SoteTike on siirtynyt tuotantoon.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus, vahvuudet ja kehitystarpeet

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat ja raportointi on rytmittynyt. Tiedolla johtamisen välineiden puutteellisuus vaikeuttaa tehokkaampaa sisäistä valvontaa, samoin raportoinnin kehittäminen. Talouden seuranta on vahvistunut osin tuotteistuksen myötä. Osassa toimintaa on tehty valvontakäyntejä yksiköihin ja ostopalveluihin sisältäen lääkehoitoon liittyvät tarkastukset.

Sopimushallinta ja valvonta

Nyt Sansia Oy:n ja Kuopion omassa D360 järjestelmässä on sopimuksia, erillinen sopimushallintajärjestelmä kokoaisi sopimukset yhteen ja hallittavaksi. D360-ohjelma ei huomautta sopimuskauden päättymistä, vaan se on henkilöstön muistettava. Uudet sopimukset tallennetaan D360:een, henkilöiden vaihtuessa voi epäselvyyksiä vanhojen sopimusten kohdalla olla ja aiempia sopimuksia voi vielä olla V-asemalla, D360 – ohjelmasta.

Tarkempia toimintaohjeita sopimusten valvonnasta, reklamaatioista ja toimivallasta tulisi olla, samoin kaikki sopimukset tulisi olla hallittavassa yhdessä kokonaisuudessa, jossa olisi logiikka mistä sopimus löytyy.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot	8 454	29,1	9 351	33,2	29 063	28 174	28 852	678	102,4	-211	-0,7
Toimintakulut	-52 430	29,3	-56 518	30,8	-178 797	-183 746	-186 578	-2 833	101,5	-7 781	4,4
Toimintakate	-43 976	29,4	-47 167	30,3	-149 734	-155 571	-157 726	-2 154	101,4	-7 992	5,3

Terveydenhuollon palvelualue

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Avohoidon palveluissa vastaanottopalvelujen, terveydenhoitopalvelujen, suun terveydenhuollon palvelujen sekä kuntoutuspalvelujen toiminta on toteutunut seurantajaksolla suunnitellun mukaisesti ja hoitotakuu on toteutunut avoterveyspalveluissa lakien ja asetusten mukaan. Lääkärityövoiman saatavuus on ollut haasteellista joissakin tiimeissä ja tulee olemaan jatkossakin. Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä on kasvanut ja jonoa on purettu lisätöinä iltaisin ja lauantaisin. Puheterapiapalveluissa on ollut n. 50 % htv:n vaje, joka on vaikuttanut palvelujen viivästymiseen. Lasten ja nuorten kuntoutuksen ja terapioiden ostopalvelujen tarve on kasvanut.

Sairaalapalvelujen toiminta on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisesti ja hoitotakuu on toteutunut myös Harjulan poliklinikalla.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa lasten-, nuorten- ja aikuisten mielenterveyspalveluissa hoitotakuu on toteutunut. Perheneuvolassa yhteydenottojen määrä on pysynyt korkeana ja jonotusaika on 3-4kk. Aikuisten mielenterveyspalveluista on osallistuttu psykiatrialla käyttöön otettavan digihoitopolun pilotointiin, hoidon vaikuttavuutta seuraavan BCB-laaturekisterin käyttöönottoon sekä uuden psykiatria-talon suunnitteluun. Terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan yhteydessä toimivien psykiatristen sairaanhoitajien määrää on lisätty, tällä hetkellä vastaanotolla työskentelee 7 psykiatrista sairaanhoitajaa.

Erikoissairaanhoito on toteutunut suunnitellusti.

Viime kevään aikana käynnistynyt STM:n rahoittama ja Yläsavon SOTEn hallinnoima valinnanvapauskokeiluhanke tulee päättyämään 30.6.2019.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Koko terveydenhuollon palvelualueen osalta toimintatuotot ovat ylittymässä n. 0,018 milj. euroa alkuvuoden arvion perusteella. Toimintakulut ovat ylittymässä n. 4,1 milj. euroa, josta erikoissairaanhoiton osuus on n. 3,6 milj. euroa ja oman terveydenhuollon ylitys 0,5 milj. euroa. Sairaanhoitopiiriin esitys jäsenkunnan maksuosuuksiksi oli 171,7 milj. euroa, mutta Kuopion talousarvioon on varattu 168,3 milj. euroa, ero 3,4 milj. euroa. Tammi-huhtikuun hoitopalvelukustannukset ovat n. 3,5 % suuremmat verrattuna edelliseen vuoteen. Oman toiminnan osalta talousarvio on ylittymässä toimintakatetasolla n. 0,5 milj. euroa. Suurimmat ylitykset tulevat olemaan alle 25-vuotiaiden maksuton raskauden ehkäisy, hoitotarvikejakelu ja kalustohankinnat.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Avohoidon palveluissa suurin riski tavoitteiden toteutumiseksi on lääkäreiden ja hoitajien sijaisten saatavuus. Rekrytoinneissa vapailta markkinoilta on kovia haasteita eikä ostopalveluyrityksetkään kykene aina toimittamaan tilauksia. Vastaanottoaikojen kysyntä ja puhelinpalvelutyö on lisääntynyt

opiskeluterveydenhuollossa ja seksuaaliterveysneuvolassa maksuttoman raskauden ehkäisy alle 25-vuotiaiden osalta.

Alavan Sakkyn opiskeluterveydenhoidon palvelut eivät toteudu suunnitelman mukaisesti, koska nykyiset väis-työtilat ovat kooltaan ja toiminnaltaan riittämättömät. Lisäksi uuden tilojen suunnittelutyö on vienyt tiimiltä työaikaa pois asiakastyöstä.

Suun terveydenhuollon kasvavaan kysyntään pystytään vastaamaan lisätöiden avulla, jota tehdään osin ostopalvelun ja osin oman henkilöstön voimin. Erikoissairaanhoitosta tulevat uniapnea potilaiden kiskohoidot ja asumispalveluissa olevien kehitysvammaisisten erikoishoito kasvattaa hoidon tarvetta ja kustannuksia kuluvana vuonna.

Lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluiden (sis. perheneuvolan ja Sihti Nuorten vastaanoton) kasvava tarve tulee ruuhkauttamaan palvelut, eikä nykyisillä resurssilla pystytä palvelemaan asiakkaita hoitotakuun puitteissa. Päihdepalvelujen ostopalvelujen kasvuun on myös paineita.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Strategian toteuttaminen

Kaupunkistrategia koetaan terveydenhuollon alueella kuuluvaksi vahvasti palvelualueen toimintaan. Palvelut järjestetään varhaisena tukena ja mahdollisimman tasapuolisesti ja –laatuisesti. Uudistusta on toteutunut mm. takaisinsoitto-palvelulla ja iltavastaanottojen aloittamisella, asiakas- ja toimenpiteiden seurannalla ja syiden selvittämisellä sekä nhg-laatumittariston käyttö työn laadun arvioinnissa. Työpaikasta tehdään houkuttava, niin että kunkin alan parhaat asiantuntijat hakeutuvat töihin, mikä edellyttää työn joustavuutta, koulutukseen panostamista ja yhteistyöstä yliopistolle päin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus, vahvuudet ja kehitystarpeet

Sisäinen valvonta ja riskienarviointi toimivat hyvin ja raportointi on kehittynyt. Perusturva ja terveyslautakunnan hyväksymässä arviointilomakkeessa on monipuoliset valvonnan kohteet ja niiden avulla valvonta helpottuu ja lomake on helposti täytettävä. Lomakkeeseen voisi lisätä kuntastrategian mukaisesti uusiutuva johtaminen, strateginen työhyvinvoinnin johtaminen sekä asiakkaan palvelujen yhteensovittaminen.

Sopimushallinta ja valvonta

Sopimusten hallinta toimii. Sopimukset tallennetaan D360 – järjestelmään. Jotkut sopimukset ovat useita palveluja koskevia ja vaikeasti löydettävissä, jos sopimusnumeroa ei tiedä.

Sopimushallintaan toivotaan koulutusta, toimintaohjeita sopimusten valvonnasta, reklamaatioista ja toimivalta tulisi olla. Kaikki sopimukset tulisi olla hallittavassa kokonaisuudessa, josta löytyisi tarvittavan sopimuksen.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot	3 522	30,0	3 481	32,8	11 720	10 610	10 628	18	100,2	-1 093	-9,3
Toimintakulut	-86 090	33,5	-88 459	33,8	-257 019	-261 598	-265 679	-4 082	101,6	-8 660	3,4
Toimintakate	-82 568	33,7	-84 978	33,9	-245 299	-250 987	-255 052	-4 064	101,6	-9 753	4,0

Isäntäkuntapalvelut

Vs. terveysjohtaja Pertti Lipposen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Lääkärin vastaanoton, sairaalan- ja suun terveydenhuollon palvelut on toteutuneet toimintasuunnitelman mukaisesti. Lääkärityövoiman saanti Tuusniemen terveysasemalle on ajoittain ollut hankalaa ja vaikuttanut heikentävästi tarjottavien palvelujen määrään. Vajetta on paikattu ostopalvelutyövoimalla ja muiden terveysaseman lääkärityövoiman avulla.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tulot ja menot ovat toteutuneet taloussuunnitelman mukaisesti. Toteutuneet kustannukset tasataan Tuusniemen ja Kuopion välillä tilinpäätöksen yhteydessä

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Lääkärityövoiman saanti Tuusniemelle on hyvin haasteellista ja vaatii ostopalvelujen käyttöä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä on seurattu Sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointilomakkeella. Sisäinen valvonta on tehty yhdessä Kuopion terveydenhuollon palvelualueen yhteydessä.

Keskusvaalilautakunta

Vuoden 2019 talousarviossa on varattu määrärahat eduskuntavaaleihin ja toukokuussa järjestettävään euro-parlamenttivaaleihin ja mahdollisiin maakuntavaaleihin.

Eduskuntavaalit järjestettiin huhtikuussa ja europarlamenttivaalit toukokuussa. Maakuntavaaleja ei järjestetä vuonna 2019 koska maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu lopetettiin 8.3.2019.

Keskusvaalilautakunnan vuoden 2019 ennuste on laadittu talousarvion mukaisena.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot		0,1		0,0	208	372	372		100,0	164	78,5
Toimintakulut	-278	60,7	-62	9,6	-458	-647	-646		100,0	-188	41,1
Toimintakate	-278	111,3	-62	22,6	-250	-275	-274		100,0	-25	9,9

Tarkastustoimi

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kaupungin ulkoisesta valvonnasta kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti. Tehtäväalueen keskeiset tuotteet ovat tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus sekä välisarviointiraportti. Arvioinnin painopistealueet ovat kaupunkikonsernin kokonaisarvioinnissa.

Tarkastuslautakunnan alaisena hallinnon ja talouden tarkastusyksikkönä toimii tarkastustoimisto, jonka tehtävänä on Kuopion kaupungin hallintosäännön 90 §:n mukaan valmistella tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja toteuttaa hallinnon ja talouden tarkastusta sekä avustaa tilintarkastajaa. Tarkastustoimiston tehtävistä säädetään tarkemmin tarkastustoimiston toimintasäännössä.

Tarkastuslautakunta valmistelee tilikauden 2018 arviointiin ja tilinpäätöksen hyväksymiseen liittyvät asiat kaupunginvaltuustolle kesäkuun kokoukseen. Näiltä osin tilikauden 2018 arviointi ja tilintarkastus ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Ajalla 1.1. – 30.4.2019 tarkastuslautakunta on kokoontunut kahdeksan kertaa.

Tarkastuslautakunnan toiminta on toteutunut ensimmäisellä seurantajaksolla suunnitellusti. Talousarvion toteutumiseen ei sisälly olennaisia poikkeamia.

Toteuma: tammi-huhti 2019

1 000 €

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Toimintatuotot		0,0		0,0					0,0		-100,0
Toimintakulut	-84	32,9	-83	28,6	-255	-291	-290		99,8	-36	14,1
Toimintakate	-84	32,9	-83	28,6	-254	-290	-290		100,0	-36	14,2

Tilakeskus

Toimitilajohtaja Hannu Väänäsen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Kaupunginhallituksen nimeämä tilatyöryhmä on ohjannut Kuopion Tilakeskuksen toimintaa tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Kuopion Tilakeskus on aloittanut kaupunkitasoisen toimitilaohjelman laatimisen ja tilatyöryhmä toimii työn ohjausryhmänä.

Vuonna 2019 Kuopion Tilakeskuksen toiminta on edennyt taloussuunnitelmassa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Kuluvalle vuodelle asetetut toiminnalliset tavoitteet tullaan saavuttamaan. Tilakeskus on panostanut kuntotutkimuksiin.

Sote-valmistelun edellyttämä selvitystyö on päättynyt seurantajakson aikana. Kuopion Tilakeskuksen osoittamat henkilöresurssit on vapautettu maakunnan kiinteistövalmistelusta.

Investoinnit toteutuivat alkuvuonna suunnitellusti. Osa hankkeista, kuten Kuopion museo ja uimahalli-jäähallipysäköintilaitos, on alkanut jo vuoden 2018 puolella valmistuen vuoden 2020 aikana. Hiltulanlahden koulu ja päiväkotitoteutetaan elinkaarimallilla ja hanke valmistuu elokuussa 2019. Kuikkalammen päiväkodin rakennustyöt jatkuvat suunnitelman mukaisesti ja hanke valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Kuopion Tilakeskuksen pienet peruskorjaushankkeet (8,5 miljoonaa euroa) etenivät erillisen työohjelman mukaisesti.

Myynti- kehitys- ja purkukohteet etenivät suunnitellusti. Kaupunki on myynyt seurantakaudella Konttisen liike-talon. Juankoskelta 22 asunto-osakeyhtiöhuoneistoa siirtyi peruskaupungilta Niiralan Kulma Oy:n omistukseen vuoden 2019 alussa.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Ensimmäisen vuosikolmanneksen merkittävimmät poikkeamat vuoden 2019 talousarviossa liittyvät kiinteistöjen ylläpitoon. Vesivahinkoja on ollut useassa kiinteistössä, näiden korjauskustannukset ovat olleet euromäärältään n. 200 000 euroa. Vahinkokorvausta haetaan kiinteistövakuutuksesta.

Talousarviossa 2019 ei ole huomioitu hulevesimaksuja. Kaupunkiympäristön palvelualueen laskelman mukaisesti on arviona kirjattu 180 000 euroa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Tilakeskuksen investointitaso on noussut merkittävästi vuodesta 2018, mutta henkilöstöresursseja ei ole kasvatettu samassa suhteessa. Hankkeiden etenemistä varmistetaan hankkimalla lisäresursseja ulkoisilta palvelujen tuottajilta.

Kuopion Tilakeskus on teettänyt aiempaa enemmän laajamittaisia kuntotutkimuksia rakennusten todellisen kunnan selvittämiseksi. Tutkimustulosten perusteella olemme saaneet paremman kuvan rakennusten todellisesta kunnosta ja tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Tämä on lisännyt ja aikaistanut tulevien vuosien investointitarpeita.

Kuopionlahden kaavoituksen viivästyminen voi aiheuttaa Lumit -hankkeen siirtymisen myöhempään ajankohtaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuopion Tilakeskuksen sisäinen valvonta on toteutettu Tilakeskukseen laaditun sisäisen valvonnan suunnitelman mukaan. Kuopion Tilakeskuksessa seurataan kuukausittain talousarvion toteutumista ja tulosten seuranta sekä tehdään tarvittaessa korjaavat toimenpiteet viipymättä.

Kuopion Tilakeskus hallinnoi sopimuksia toimintasäännön mukaisesti ja sen asettamien valtuuksien puitteissa. Asiakkuuksia ja vuokrasopimuksia ylläpidetään Haahtela -kiinteistötietojärjestelmässä. Hankintasopimukset ovat joko hankekohtaisia tai ne tehdään puitesopimusjärjestelyn kautta.

Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmista ilmoitetaan sähköisellä e-lomakkeella, jonka kautta tiedot kootaan kaupungin sisäilmaohjeen mukaisesti moniammatillisen asiantuntijaryhmän käsittelyyn ja seurantaan. Kuopion Tilakeskus on lisännyt rakennusterveysasiantuntijaresursseja, joilla varmistetaan sisäilmaprosessin toiminta.

Kuopion Tilakeskuksen tietojärjestelmien selvitys on käynnistetty ja tavoitteena on selvittää nykytila ja mahdollinen uudistamistarve.

TULOSLASKELMA

1 000 €	Ta 2019	Toteuma 30.4.2019	Tot. %	Ennuste 2019	Erotus TA/TPE	Erotus % TA/TPE
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	500	110	22,0 %	529	29	5,7 %
Tuet ja avustukset	8		0,0 %	8		0,0 %
Vuokratuotot	87 786	28 913	32,9 %	87 784	-2	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 141	234	20,5 %	1 147	6	0,5 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	89 435	29 257	32,7 %	89 468	33	0,0 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 438	-780	32,0 %	-2 523	-85	3,5 %
Eläkekulut	-1 197	-392	32,8 %	-1 247	-49	4,1 %
Muut henkilösivukulut	-84	-26	31,3 %	-85	-2	2,1 %
Henkilöstökulut yhteensä	-3 719	-1 199	32,2 %	-3 855	-136	3,7 %
Palvelujen ostot	-25 943	-9 605	37,0 %	-26 127	-184	0,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 299	-3 855	34,1 %	-10 994	306	-2,7 %
Vuokrat	-11 729	-3 619	30,9 %	-11 721	8	-0,1 %
Muut toimintakulut	-4 585	-878	19,1 %	-4 533	52	-1,1 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-57 275	-19 155	33,4 %	-57 229	46	-0,1 %
TOIMINTAKATE	32 160	10 102	31,4 %	32 240	79	0,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korvaus peruspääomasta	-14 550	-4 850	33,3 %	-14 550		0,0 %
VUOSIKATE	17 610	5 252	29,8 %	17 690	79	0,5 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-17 630	-5 877	33,3 %	-17 815	-185	1,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-20	-624	3148,7 %	-125	-106	532,4 %
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	20		0,0 %	20		0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	-624		-106	-106	

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pelastusjohtaja Jukka Koposen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa toimialan säädösten lisäksi vuosille 2016 – 2019 laadittu palvelutasopäätös ja strategia sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa tehty yhteistoimintasopimus ensihoitopalvelujen tuottamisesta.

Pelastustoimessa ja ensihoidossa on saavutettu niille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Pelastustoimen palvelut ja ensihoitopalvelut on tuotettu hyvätasoisina palvelutasopäätösten sekä sopimusten mukaisesti.

Pelastuslaitos on suorittanut toimintasuunnitelman mukaisia tehtäviä onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja pelastustehtävissä. Toiminnassa ei ole havaittu mainittavia poikkeamia. Pelastustoiminnan alkuvuoden 2019 tehtäviä oli 1752, mikä on 7 % enemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Ensihoitotehtävien määrä oli 9706.

Piirinuohousjärjestelmä päättyi vuoden 2019 alusta. Nuohous on siirtynyt Pohjois-Savon pelastuslaitokselta 1.1.2019 alkaen pelastuslain muutoksen mukaisesti vapaaseen kilpailuun. Pelastuslakiin kirjatun 6 kk siirtymäajan päätyttyä, viimeisetkin nuohouspiirit ovat lakanneet ja koko maassa on vapaa nuohouskilpailu 1.7.2019 alkaen. Nuohousten suorittaminen on kiinteistön omistajan vastuulla.

Pelastuslaitosten velvoite on seurata nuohouksen suorittamista valvontatoimen kautta eli palotarkastusten ja kiinteistöjen itsearviointin kautta. Lisäksi pelastuslaitosten tulee ottaa vastaan nuohoojien antamat vikailmoitukset nuohoojan työssään havaitsemista vakavista puutteista tulisijoissa, tarvittaessa tehdä palotarkastus kohteelle ja antaa korjausmääräys tai tulisijojen käyttökielto.

Pelastuslaitoksen henkilöstöresurssien parempaa hallintaa varten on perustettu koulutus- ja rekrytointikeskus, jonka toiminnassa alussa keskitytään työvuoro- ja lomasuunnitteluun ja sijaisten rekrytointiin. Pelastuslaitos on aloittanut tieto- ja tilaturvan parantamisen Neulamäen paloasemalla ottamalla käyttöön tilaturvaluokituksen, henkilöiden turvallisuusselvitykset ja vienyt eteenpäin TUVE -turvallisuusverkon käyttöönottoa. Samalla on kehitetty johtokeskus- ja tilannekeskustoimintaa.

Pelastuslaitos on mukana valtakunnallisissa pelastustoimen kehittämishankkeissa, joissa haetaan yhteisiä toimintatapoja pelastustoimintaan. Lisäksi pelastuslaitoksella on käynnissä hanke, jossa selvitetään työturvallisuutta pelastustoimen ja ensihoidon uusissa työaikamuodoissa.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma	Tp-ennuste
	1000 €	1000 €	%	1000 €
Toimintatuotot	26 434	10 255	38,8	26 418
Toimintamenot	25 226	7 884	31,3	25 211
Toimintakate	1 208	2 371	196,3	1 207
Poistot	911	304	33,4	911
Investoinnit, netto	1 230	280	22,8	1 383

Käyttötaloustulojen ja –menojen osalta pelastuslaitoksen tavoitteena on määrärahojen riittävyys. Talousarviossa ei ole varaa tehtävämäärien suurelle poikkeamalle, mikä vaikuttaa henkilöstömenoihin. Pelastuslaitoksen tilinpäätösennusteessa on huomioitu vuodelta 2018 siirtyvien investointimäärärahojen käyttö esitetyn talousarviomuutoksen mukaisena.

Kaupunkistrategian tavoitteiden huomioiminen pelastuslaitoksen toiminnassa

Pelastuslaitoksella on otettu huomioon resurssien tehostamisessa mm. etätyömahdollisuuden ja etäkokouksentamisen mahdollisuus. Henkilöstön hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota työhyvinvointisuunnitelman toteuttamisella ja havaittuihin epäkohtiin puuttamalla. Lisäksi pelastuslaitos kehittää toimintaansa pelastustoimen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti. Pelastuslaitos on lisännyt talousarvion seurantaan mm. määrärahojen seurannan ja kuukausittaisen talouden seurannan jakelun lisäämisellä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa riskejä, jotka vaikeuttaisivat strategisten tavoitteiden toteutumista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Pohjois-Savon pelastuslaitos arvioi, että sisäinen valvonta on hyvällä tasolla. Sisäisen valvonnan toteutumista seurataan säännöllisesti pelastuslaitoksen johtoryhmässä muun muassa osavuosikatsauksien yhteydessä. Pelastuslaitoksen sisäisen valvonnan raportissa on tunnistettu merkittävimmät Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toimintaan liittyvät riskit ja kerrottu, kuinka Pohjois-Savon pelastuslaitos toteuttaa tunnistettujen riskien riskienhallintaan liittyviä toimenpiteitä. Tunnistetuista riskeistä on johdettu sisäisen valvonnan osa-alueet sekä valvontakohteet ja nimetty vastuuhenkilöt. Kehitystarpeena on kehittää asiantuntemusta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kohteiden tunnistamisesta etupainotteisesti.

Sopimusten hallinta

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen sopimukset on tallennettu D360 järjestelmään. Sopimusten käsittelyprosessista on keskusteltu pelastustoimen johtotiimissä, ja sopimusten käsittelyprosessi on vastuuhenkilöiden tiedossa. Sopimuksia päivitetään tarvittaessa. Sopimushallintaa tulisi kehittää digitalisaatiota ja automaatiota hyödyntäen. Sopimusrekisteriä olisi kehitettävä edelleen niin, että sopimushallintajärjestelmä hälyttää vastuuhenkilöitä, kun sopimuksen voimassaoloaika on päättymässä.

TULOSLASKELMA

1 000 €	TA 2019	Toteuma 30.4.2019	Tot. %	Ennuste 2019	Erotus	Erotus %
Myyntituotot	25 686	9 974	38,8 %	25 670	-16	-0,1
Maksutuotot	305	66	21,5 %	305	0	0,0
Tuet ja avustukset	324	190	58,6 %	324	0	0,0
Vuokratuotot	29	12	42,2 %	29	0	0,0
Muut toimintatuotot	89	13	14,3 %	89	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	26 434	10 255	38,8 %	26 418	-16	-0,1
Henkilöstömenot						
Palkat ja palkkiot	-14 898	-4 424	29,7 %	-14 885	13	-0,1
Eläkekulut	-2 711	-824	30,4 %	-2 707	4	-0,2
Muut henkilösivukulut	-636	-193	30,4 %	-639	-3	0,5
Henkilöstömenot yhteensä	-18 245	-5 441	29,8 %	-18 230	15	-0,1
Palvelujen ostot	-2 427	-818	33,7 %	-2 427	0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 046	-472	45,1 %	-1 046	0	0,0
Avustukset	-63	-21	32,3 %	-63	0	0,0
Vuokratulut	-3 394	-1 121	33,0 %	-3 394	0	0,0
Muut toimintakulut	-51	-13	24,5 %	-51	0	0,0
TOIMINTAKULUT	-25 226	-7 884	31,3 %	-25 211	15	-0,1
TOIMINTAKATE	1 208	2 371	196,2 %	1 206	-2	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut lain.liiklait/kunta	-13	0	0,0 %	-18	-4	33,2
VUOSIKATE	1 195	2 371	198,4 %	1 189	-6	-0,5
Poistot ja arvonalentumiset Suunnitelman mukaiset poistot	-911	-304	33,3 %	-911	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	283	2 067	729,3 %	277	-6	-2,1
Poistoeron lisäys (-) tai vähenny	122	0	0,0 %	122	0	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	406	2067	509,5 %	400	-6	-1,5

Liikelaitosten tilannekatsaukset

Kuopion Vesi Liikelaitos

Toimitusjohtaja Kirsi Laamasen katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Kuopion Vesi Liikelaitoksen vuosi 2019 on alkanut suunnitellusti sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Ajalla 1.1. – 30.4.2019 liikevaihto on ollut 11,0 milj. euroa, joka on 2,5 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Osa asiakkaista on kuitenkin laskutettu jo kesäkuun loppuun asti. Käyttökustannukset ovat olleet 3,5 milj. euroa, joka on 490.000 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Tämän hetkisen ennusteen mukaan käyttökustannukset tulevat olemaan talousarvion mukaiset.

Investoinnit ovat olleet ajalla 1.1. – 30.4.2019 1,5 milj. euroa eli 11 % koko vuoden investoinneista. Koko vuoden investoinnit ovat 13,5 milj. euroa. Savilahden alueen vesihuollon uus- ja saneerausinvestointeihin on varattu rahaa 3,9 milj. euroa. Tästä investointirahasta saattaa jäädä osa käyttämättä, mutta tällä hetkellä sitä ei voi vielä tarkkaan arvioida. Itkonniemen vesilaitoksen saneeraus on valmistunut huhtikuussa.

Päivitetty konsulttiselvitys Kuopion Veden ja Siilinjärven kunnan vesilaitoksen yhteistyömahdollisuuksista on valmistunut. Mahdollinen yhtiöittäminen päätetään sekä Kuopion että Siilinjärven valtuustoissa toukokuussa.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Savilahden alueen vesihuollon uus- ja saneerausinvestointeihin on varattu rahaa 3,9 milj. euroa. Tästä investointirahasta saattaa jäädä osa käyttämättä, mutta tällä hetkellä sitä ei voi vielä tarkkaan arvioida.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Tällä hetkellä ei ole tiedossa riskejä strategisten tavoitteiden toteutumiselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta ei ole havaittu poikkeamia.

Kuopio Vedellä on aloitettu vuonna 2016 talousveden laatuun vaikuttavien riskien tunnistaminen. Työssä käytetään WSP (water safety plan) –riskienhallintatyökalua. Tämä työ valmistuu vuonna 2019.

Kukin vastuualue on tehnyt omat riskienhallintasuunnitelmat.

Kuopion Veden uuden asiakaspalvelujärjestelmän käyttöönotto on käynnistynyt ja uusi järjestelmä otetaan käyttöön huhtikuussa 2020. Tällä järjestelmässä hallintaan koko asiakkuusprosessi sopimusten laadinnasta laskutukseen.

TULOSLASKELMA

	TA 2019	Toteuma 30.4.2019	Tot. %	Ennuste 2019
1 000 €				
Myyntituotot	25 600	11 026	43,1 %	25 600
Tuet ja avustukset	20	2	10,0 %	20
TOIMINTATUOTOT	25 620	11 028	43,0 %	25 620
Henkilöstömenot				
Palkat ja palkkiot	-4 388	-1 295	29,5 %	-4 388
Eläkekulut	-947	-289	30,5 %	-947
Muut henkilösivukulut	-145	-43	29,7 %	-145
Henkilöstömenot yhteensä	-5 480	-1 627	29,7 %	-5 480
Palvelujen ostot	-3 154	-907	28,8 %	-3 154
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 938	-854	29,1 %	-2 938
Vuokratulot	-361	-98	27,1 %	-361
Muut toimintakulut	-97	-30	30,9 %	-97
TOIMINTAKULUT	-12 030	-3 516	29,2 %	-12 030
TOIMINTAKATE	13 590	7 512	55,3 %	13 590
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut	-650	-152	23,4 %	-650
Tuloutus kaupungille	-3 780	-1 260	33,3 %	-3 780
VUOSIKATE	9 160	6 100	66,6 %	9 160
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 500	-2 833	33,3 %	-8 500
TILIKAUDEN TULOS	660	3 267	495,0 %	660
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	30	0	0,0 %	30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	690	3 267	473,5 %	690

Kuntatekniikkaliikelaitos (Mestar)

Toimitusjohtaja Seppo Hiekkalan katsaus ajalta 1.1.-30.4.2019

Toiminta

Toiminta on ollut alkuvuoden hyvällä tasolla. Työkanta on ollut hyvä ja ei ole odotettavissa poikkeamaa tavoitteisiin nähden.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tällä hetkellä ei ole tiedossa mitään, mikä aiheuttaisi poikkeamia talousarvioon. Sopimus- ja työtilanne ovat hyviä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Ei ole tullut esiin sellaisia riskejä, jotka vaikeuttaisivat tavoitteisiin pääsemistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Mestarin strategia on johdettu suoraan kaupungin strategiasta. Mestarin tehtävänä on auttaa muita toimijoita saavuttamaan tavoitteensa. Meillä on neljä näkökulmaa, joilla pystymme tehostamaan toimintaamme ja sitä kautta palvelemaan asiakkaitamme. (kasvu ja oppiminen, sisäiset toimintamallit, asiakkuudet ja talous)

Mestarin riskienhallinta on kohtalaisella tasolla. Ohjeistukset ja valvonta on toimivaa, mutta onko virastomallinen valvonta riittävää liiketoimintalähtöiseen yrityskulttuuriin.

Mestarilla asiakkuudet täytyy ottaa hallintaan kokonaisuudessaan. Sopimusten ja asiakkuuksien hallinta on tällä hetkellä hajallaan ja perustuu liikaa muistinvaraisuuteen. Myös talous on irrallinen sopimuksista ja asiakkuuksista.

TULOSLASKELMA

	TA 2019	Toteuma 30.4.2019	Tot. %	Ennuste 2019
1 000 €				
Myyntituotot	39 469	10 830	27,4 %	39 469
Tuet ja avustukset	50		0,0 %	50
Muut toimintatuotot	0	31		0
TOIMINTATUOTOT	39 519	10 861	27,5 %	39 519
Henkilöstömenot				
Palkat ja palkkiot	-7 264	-2 620	36,1 %	-7 264
Eläkekulut	-1 423	-493	34,6 %	-1 423
Muut henkilösivukulut	-265	-95	35,8 %	-265
Henkilöstömenot yhteensä	-8 952	-3 208	35,8 %	-8 952
Palvelujen ostot	-16 443	-4 462	27,1 %	-16 443
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 687	-2 095	21,6 %	-9 687
Vuokratkulut	-2 281	-821	36,0 %	-2 281
Muut toimintakulut	-465	-33	7,1 %	-465
TOIMINTAKULUT	-37 828	-10 619	28,1 %	-37 828
TOIMINTAKATE	1 691	242	14,3 %	1 691
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut	-5	0	0,0 %	-5
Muut rahoituskulut	-255	-85	33,3 %	-255
VUOSIKATE	1 431	157	11,0 %	1 431
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-834	-278	33,3 %	-834
TILIKAUDEN TULOS	597	-121	-20,3 %	597
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	597	-121	-20,3 %	597

Investointiosan seuranta 30.4.2019 ja ennuste vuodelle 2019

Investoinnit 1.000 €

Atk-ohjelmat, projektit ja laitteet

	TA+TAMU 2019	TOT. 30.4.	TPE 2019
Menot	-513	-68	-513

Maa- ja vesialueet

Myynnit	600	2 504	600
Menot	-3 000	-392	-3 000
Netto	-2 400	2 112	-2 400

Yhdyskuntarakentaminen

Lähiliikuntapaikat	Menot	-150	0	0
Satamat	Menot	-4 580	-2 373	-4 580
Kunnallistekniikka	Rah.osuus	250	0	250
	Menot	-26 062	-4 177	-25 200
	Netto	-25 812	-4 177	-24 950
Yleiset alueet, puistot ja virkistysalueet	Menot	-3 305	-908	-3 300
Liikuntapaikat	Menot	-4 200	-543	-4 900

Yhdyskuntarakentaminen

Tulot yht.	250	0	250
Menot yht.	-38 297	-8 002	-37 980
Netto	-38 047	-8 002	-37 730

Koneet ja kalusto

Kaupunkirakennelautakunta	Menot	-50	-21	-50
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	Menot	-931	-139	-931
Kasvun ja oppimisen lautakunta	Menot	-1 870	-168	-1 780
Perusturva- ja terveyslautakunta	Menot	-799	-94	-799
Menot yht.	-3 650	-423	-3 560	

Muut aineelliset hyödykkeet

Menot	-50	-4	-50
-------	-----	----	-----

Osakkeet ja osuudet

Tulot	1 625	2 046	2 100
Menot	-500	-52	-500
Netto	1 125	1 994	1 600

Ydinkaupungin investoinnit yhteensä

Tulot	2 475	4 550	2 950
Menot	-46 010	-8 941	-45 603
Netto	-43 535	-4 391	-42 653

Investoinnit 1.000 €
Tilakeskus
Talonrakennus
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

		TA+TAMU 2019	TOT. 30.4.	TPE 2019
	Koko hanke			
Savilahden uusi liikunta ja tapahtumakeskus	23 900	-5 200	-440	-1 200
Museon peruskorjaus ja laajennus	15 000	-10 400	-2 157	-10 400
Pääkirjaston korjaus- ja muutos	1 140	-680	-196	-680
Maaningan urheilu- ja liikuntatalon perusparannus	3 700	-2 500	-1 138	-2 500
Lippumäen uusi ylipainehalli ja huoltorakennus	3 700	-3 450	-134	-3 450
Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntatilaksi ja uimahallin peruskorjaus	3 400	-400	-1	-400
Keskuskentän uusi Areena *)	15 000	-600		-200
Väestösuojien peruskorjaukset	2 800	-200		-200
Yhteensä	68 640	-23 430	-4 066	-19 030

*) Suunnitelmääräraha 600.000 euroa voidaan ottaa käyttöön kaupunginhallituksen hyväksytyä esisopimuksen operaattorin / vuokralaisen kanssa. Vuokrasopimuksessa tulee soveltaa samaa vuokranmääräytymisperiaatetta kuin Jäähallin osalta.

Toimisto yms. hallintorakennukset

Puijon tornin julkisivun rakenteelliset korjaukset	800	-750		-750
KHS Kiinteistö Oy - Kevaman kiinteistö	0	0	-536	-536
Yhteensä	20 800	-750	-536	-1 286

Kasvun ja oppimisen palvelualue (koulut ja nuorisotilat)

Läntisen maaseutualueen uusi koulu (ja päiväkotia)	7 800	-2 800	-24	-2 400
Niiralan koulun peruskorjaus koulu- ja päiväkotikäyttöön	6 200	-200		-200
Lumit, uusi musiikki- ja ilmaisutaidon lukio	21 000	-1 000	-90	-1 100
Koillisen-Kuopion kouluratkaisu	200	-200		-200
Pirtin koulun laajennus	3 300	-200	-3	-200
Yhteensä	100 950	-4 400	-117	-4 100

Kasvun ja oppimisen palvelualue (päiväkodit)

	Koko hanke			
Kuikkalammen uusi päiväkotia (8 r)	8 400	-6 100	-1 859	-5 500
Läntisen maaseutualueen uusi päiväkotia (koulun yhteyteen)	1 200	-400		-400
Vehmersalmen päiväkotia (muutos)	1 500	-700	-6	-700
Kantakaupungin koillisen alueen uusi päiväkotia	5 500	-100		-100
Puijonlaakson uusi päiväkotia	4 000	-300		-300
Yhteensä	26 500	-7 600	-1 865	-7 000

Investoinnit 1.000 €		TA+TAMU 2019	TOT. 30.4.	TPE 2019
Palo- ja pelastustoimi				
Nilsin paloasema, uudisrakennus	3 100	-300		-300
Yhteensä	3 100	-300	0	-300
Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat				
	600	-60		-60
Pienet peruskorjauskohteet	32 500	-8 500	-1 796	-8 500
Tulot				
Kiinteistöjen myynti	Myyntit	3 410	1 071	3 410
Maaningan urheilu- ja liikuntatalo, OPM:n avustus	Rah.osuus			375
Museon peruskorjaus, OPM:n avustus	Rah.osuus	815		815
Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntatilaksi ja uimahallin peruskorjaus, OPM:n avustus	Rah.osuus	800		240
Tulot yhteensä		5 025	1 071	4 840
Tilakeskus yhteensä				
	Tulot	5 025	1 071	4 840
	Menot	-45 040	-8 380	-40 276
	Netto	-40 015	-7 309	-35 436
Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta				
	Tulot	273	0	273
	Menot	-1 503	-280	-1 655
	Netto	-1 230	-280	-1 382
Kuopion Vesi Liikelaitos				
	Tulot			
	Menot	-13 500	-1 520	-13 500
	Netto	-13 500	-1 520	-13 500
Kuntatekniikkaliikelaitos				
	Tulot	20	0	20
	Menot	-689	-271	-689
	Netto	-669	-271	-669
Investoinnit yhteensä				
	Tulot	7 793	5 621	8 083
	Menot	-106 742	-19 391	-101 723
	Netto	-98 949	-13 771	-93 640

Investointien seurantatekstit

Maa- ja vesialueet

Maanhankintaa on jatkettu kaupungin tulevilla kasvualueilla. Neuvotteluiden kohteena ovat olleet Vanuvuorella ja Ranta-Toivalassa sijaitsevat raakama-alueet. Huhtikuun toteuma sisältää 2,5 milj.euroa laskutettua maanmyyntituloa josta myyntivoiton osuus on kirjaamatta käyttötalouteen koska omistusoikeus ei ole siirtynyt ostajalle. Tulojen ja menojen ennakoitaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Suurimmat yhdyskuntarakentamisen investoinnit

Savilahti

- Savilahden allianssin toteutusvaiheeseen siirtyminen 13 700 000 €

Savilahden allianssihankeessa siirrytään kehitysvaiheesta toteutusvaiheeseen. Allianssissa luodaan Savilahden johtavien liikenneyhteyksien uusimisella edellytykset alueelle sijoittuvien toimintojen toteuttamiselle ja joukkoliikenneyhteyksien sekä kevyen liikenteen yhteyksien parantamiselle. Vuoden 2019 toimenpiteet kohdistuvat mm. Savilahdentielle ja nk. Tekniikkakadulle sekä Niiralankadun alikulkukäytävään.

Toteuma ja poikkeama:

Savilahden allianssissa ei siirrytä toteutusvaiheeseen valitun rakentajakumppanin kanssa. Toteutuksen suunnittelua kuitenkin jatketaan kehitysvaiheen allianssisopimuksen pohjalta. Työt aloitetaan verkostosiirroilla toukokuussa ja niitä jatketaan Sarastuskaarteeseen (aiemmin ns. Tekniikkakatu) osalta kesästä alkaen. Hankkeelle varatuista määrärahoista suuri osa siirtyy tuleville vuosille. Osalle määrärahasta pyritään etsimään muita kohteita, joita on mahdollista aikaistaa. Tilanne selviää kesän aikana.

Ydinkeskustan hankkeet

- Snellmanipuiston peruskorjaus 1 000 000 €
- Kuninkaankatu välillä Kauppakatu – Minna Canthin katu 500 000 €
- Museokatu 400 000 €

Snellmanipuiston remontointi ja Kuninkaankadun parantaminen kirkon ja puiston välissä ovat tärkeä osa ydinkeskustan parantamishanketta. Töiden toteuttamisella parannetaan yleistä viihtyvyyttä ja luodaan edellytyksiä liike-elämän kehittämiseksi. Museokadun parantaminen liittyy keskeisesti museon ja kirjaston kehittämishankkeeseen, jonka toteuttaminen käynnistyy tilahallinnon toimesta vuoden 2019 aikana.

Toteuma ja poikkeama:

Museokadun saneeraus aloitettiin syksyllä 2018 ja sitä on jatkettu kevään 2019 aikana. Samassa yhteydessä uusitaan kirjaston salaojat. Snellmanipuiston saneeraus on ollut käynnissä koko vuoden ja samaan työmaahan liittyen käynnistetään Kuninkaankadun saneeraus kevään aikana.

Katujen peruskorjaukset

- Pajulahdentie 150 000 €

Vuonna 2018 aloitetut Pajulahdentien ja Reposaarentien korjaukset viimeistellään.

Toteuma ja poikkeama:

Kohteiden peruskorjausta jatketaan alkukesästä.

Täydennysrakentaminen

- Puijonlaakso 250 000 €
- Tarhakaari, Yötarhantie ja Varsapolku 150 000 €
- Mölymäki 50 000 €

Puijonlaakson etelärinteeseen liittyen toteutetaan Taivaanpankotielle kevyen liikenteen väylä. Puijonlaaksoon on lisäksi varattu määrärahaa tulevien vuosien investointien suunnitteluun. Tässä yhteydessä tarkastellaan mm. Sammakkolammenpuisto. Mölymäen hankkeen ensimmäisen osan viimeistelyyn on varattu pieni määräraha. Jynkän alueella jatketaan vuonna 2018 aloitettua täydennysrakennuskohdetta.

Toteuma ja poikkeama:

Työt aloitetaan tai niitä jatketaan alkukesästä.

Asuinalueiden rakentaminen

- Hiltulanlahti 3 150 000 €
- Kuikkalampi 550 000 €

Hiltulanlahden alue on kaupungin tärkein omakoti- ja rivitalojen uudisrakennusalue, sen rakentamisella pystytään vastaamaan pientalojen tonttitarpeeseen ja samalla tavoitteisiin asukasluvun lisääntymisestä. Kuikkalammen alue Saaristokaupungissa täydentää kaupungin kerrostalotonttitarjontaa.

Toteuma ja poikkeama:

Hiltulanlahden työt ovat jatkuneet koko vuoden ja nykyisen rakennusvaiheen tontit voidaan ottaa käyttöön suunnitellusti alkukesästä. Kuikkalammen työt ovat edenneet suunnitellusti.

Puijoon liittyvät hankkeet

- Puijon urheilulaakso 2 400 000 €
- Suurmäentie 100 000 €

Puijon urheilulaakson alueen kehittäminen luo edellytyksiä alueen tason nostolle ja palvelujen parantamiselle sekä uusien toimintojen rakentamiselle. Vuonna 2019 erityiskohteena on maalialueella oleva tekonurmikentän toteuttaminen. Lisäksi alueella viimeistellään pysäköintipaikkoja. Suurmäentien ja Puijonlaaksontien välisen rampin molempiin päihin toteutetaan liikennevalot.

Toteuma ja poikkeama:

Kuluvalle vuodelle suunniteltu jalkapallokentän saneeraus ja laajentaminen jää toteutumatta Puijon alueen käyttöselvitysten aiheuttaman viiveen takia. Puijon urheilulaakson alueella jatketaan reitteihin ja pysäköintiin liittyviä töitä. Mäkiin liittyviä huoltotöitä jatketaan, mm. vaijerihissin käyttökunnossa pitämiseen liittyviä töitä aloitetaan keväällä. Pysäköintiin ja liikennevaloihin liittyvät työt käynnistetään kesällä.

Liikuntapaikat

- Lippumäen alue 800 000 €
- Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskus 300 000 €

Lippumäen tekojääradan toteuttaminen saadaan viimeistelyä vuoden 2019 aikana. Tämän lisäksi Lippumäen alueella parannetaan liikennejärjestelyjä. Samalla Lippumäen alue saadaan vähitellen valmiiksi. Heinjoella jatketaan yhteisrakentamishankkeita alueen toimijoiden kanssa ja toteutetaan samalla alueen yleissuunnitelmaa sekä parannetaan harrastus- ja harjoitteluolosuhteita.

Toteuma ja poikkeama:

Lippumäen tekojääradan viimeistelyt ovat käynnissä. Alueelle rakennettavan kuplahallin aiheuttamat siirtotyöt on tehty ja nykyisen tekonurmen siirtoon liittyvät järjestelyt ovat käynnissä. Heinjoella on jatkettu yhteisrakentamishankkeita alueen käyttäjien kanssa.

Yleiset alueet, ulkoilu-, virkistys- ja satama-alueet

- Muut kohteet kaupungin alueella 2 385 000 € (Matkustajasataman laajennus ja Snellmanin puisto ei sisälly tähän ryhmään)

Yleisten alueiden investoinneilla parannetaan yleistä viihtyvyyttä, lisätään palveluvarustusta ja luodaan myönteistä kaupunkikuvaa sekä huolehditaan kaupungin omaisuuden arvon säilymisestä.

Toteuma ja poikkeama:

Työt käynnistyvät keväällä.

Lähiliikuntapaikat

- Julkulan Kiviniemenranta 650 000 €

Kiviniemenenrannan lähiliikuntapaikan toteuttamisella parannetaan puistoaluetta ja lisätään alueen asukkaiden ja muiden puiston käyttäjien viihtyvyyttä.

Toteuma ja poikkeama:

Hanke siirtyy vuodelle 2020.

Elinkeinoihin liittyvät hankkeet

- Matkustajasatama 4 500 000 €
- Elinkeinoalueet 500 000 € + ta-muutos 2.782.000 € Pieni Neulamäki (Kv. 18.3.2019)
- Sorsasalo 200 000 €

Matkustajasataman hanke on lähivuosien suurin matkailuun ja keskusta-alueeseen liittyvä elinkeinohanke. Sillä parannetaan sataman alueen toimivuutta, ympäristöä ja alueella olevan sekä uuden elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksiä. Elinkeinoalueisiin varatulla määrärahalta varaudutaan nimeämättömien hankkeiden nopeaan käynnistämiseen. Sorsasaloon on varattu suunnitelmäärärahaa Finnulpin hankkeen käynnistymisen varalta.

Toteuma ja poikkeama:

Matkustajasataman hanke on ollut työn alla koko talven ja se etenee suunnitellusti. Elinkeinoihin liittyviä hankkeita on ollut työn alla kaksi kappaletta: Pieni Neulamäen hanke käynnistyi vuoden 2018 lopulla ja se on jatkunut koko talven suunnitellusti. Kumpusaarentien hanketta on valmisteltu kevään mittaan ja työt käynnistyvät toukokuussa. Finnulpin liittyviä hankkeita ei ole tekeillä.

Maaseututaajamat

- Nilsin katujen korjaukset ja Tahkon matkailuympäristön kehittäminen 650 000 €
- Juankosken katujen ja Juicen torin korjaukset 1 000 000 €
- Karttulan kadut 50 000 €

Maaseututaajamissa on runsaasti peruskorjauksen tarpeessa olevia katuja ja niihin sijoitettua kunnallistekniikkaa, hankkeilla parannetaan taajamien liikenteen turvallisuutta, taajamien viihtyisyyttä ja elinvoimaa sekä vesihuollon toimivuutta.

Toteuma ja poikkeama:

Nilsin katujen korjaukset jatkuvat keväällä talvikauden jälkeen ja viime vuonna aloitettuun urakkaan liittyen toteutetaan tälle vuodelle suunnitellut työt. Juankosken Paasikoskentien saneeraus jatkuu keväällä talvikauden jälkeen ja Juicen torin saneeraus käynnistyy toukokuussa.

Koneet ja kalusto

Kaupunkirakennelautakunta (bruttositova)

Kiinteistömuodostuspalveluihin on hankittu maastoon GNSS-mittauslaite. Ilmanlaatumittauslaite hankitaan syksyllä.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta (bruttositova)

Toteumaennuste on talousarvion mukainen ja suurin osa hankinnoista tullaan tekemään loppuvuoden aikana mm. musiikkikeskuksen valohallin kalusteet.

Kasvun ja oppimisen lautakunta (bruttositova)

Uusien yksiköiden, jotka otetaan käyttöön syksyllä ja ensi vuoden alussa, kalustohankintakustannukset toteutuvat myöhemmin tänä vuonna. Näitä yksiköitä ovat mm. Hiltulanlahden päiväkotia ja koulu, Maaningan nuorisotalo, Sinisepon päiväkotia ja Kuikkalammen päiväkotia. Pyörön koulun kalustamiseen varattu määräraha 90 000 € jää tänä vuonna käyttämättä, ko. määräraha esitetään ensi vuoden talousarvioon.

Perusturva- ja terveyslautakunta (bruttositova)

Investoinnit tulevat toteutumaan suunnitelman mukaisesti. Suurin osa hankinnoista tullaan tekemään loppuvuoden aikana.